

౨౫/౧

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 6.

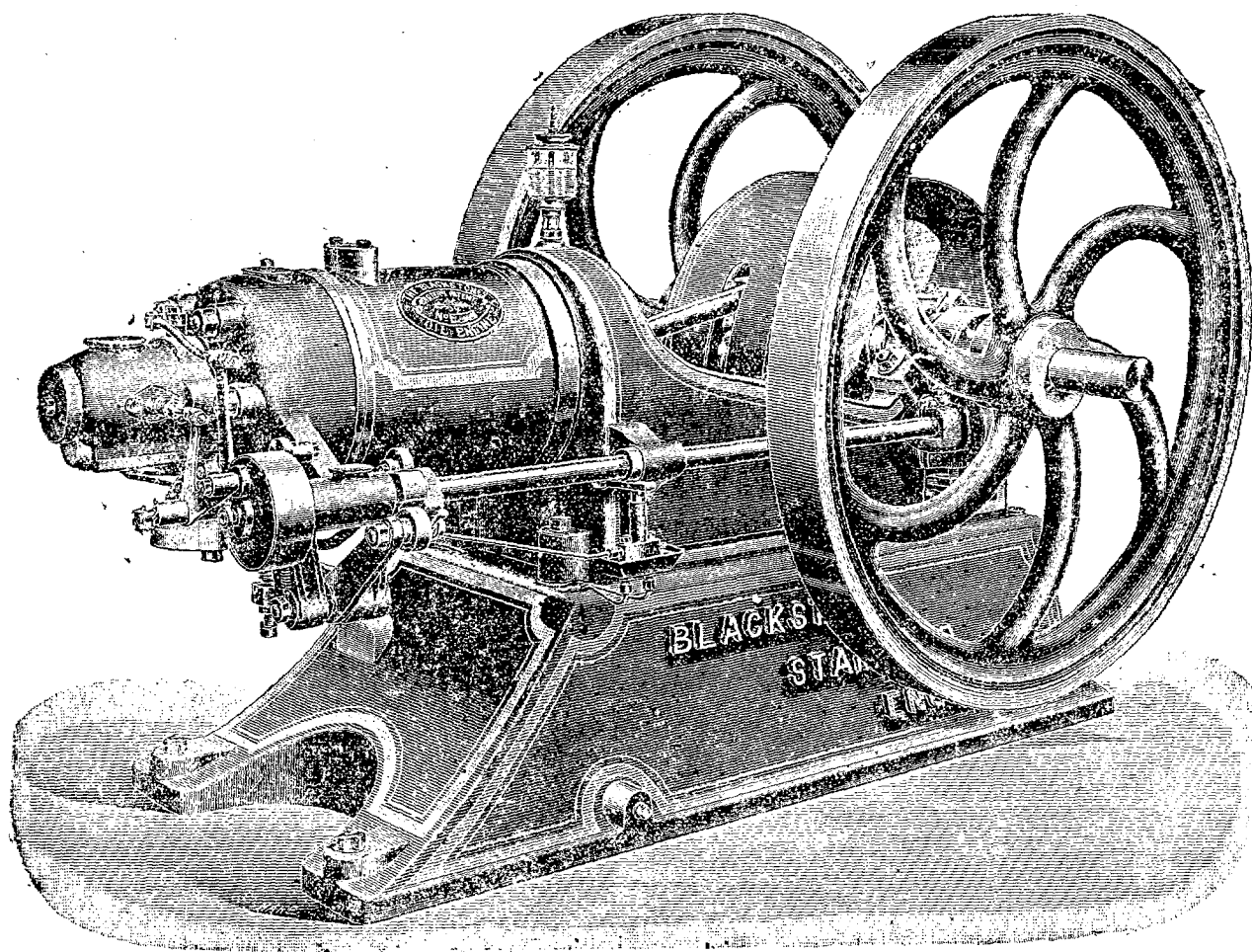
చెన్న పట్టణము 1920 వ సం॥రం జనవరి నెల 8 వ తేది గురువారము

NO. 231

సంపుటము. ౬

సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర శుక్ల మాస బహుళ కృతి య 3.

సంచిక ౨౩౧

బ్లాక్ స్టోను ఆయిల్ ఇంజనులు.

తీరనాయిలు, క్రూసు ఆయిల్ మున్నగు చమురుల నుపయోగించి పనిచేయునట్లు తయారు చేయబడినవి.

ఈ రాజధానిలో అనేకమైన బ్లాక్ స్టోను ఇంజనులు పనిచేయుచున్నవి. యజమానులకు మంచి తృప్తినిచ్చినవి. పూర్తియైన వివరములకును ధరలకును నేజీ మాకు వ్రాయును.

సోలు ఏజెంట్లు :

మార్షల్ సన్స్ & కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్.

1806

ఇంజనీయర్లు

నెం. 9, సెకండులైను బీచ్, మద్రాసు.

బొంబాయి, బెజవాడ, లాహోరు, కలకత్తా.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి చెక్కినది. ఇతర వివిధమైన నొప్పులను గూడ మా అమృతాంజనము వాడి సంతమాత్రమున నయముగలుగు.

సులభ వెల 0-10-0 అణాలు.

మోహిని తైలము రు 0-12-0

శామర తైలము 0-6-0

దంతచూర్ణము 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

6, తంబులెక్కి వీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్ర దినపత్రిక చందా.

12 మాసములకు	18-0-0
6 మాసములకు	9-0-0
3 మాసములకు	4-8-0
1 మాసములకు	1-8-0

ఆంధ్ర వారపత్రిక చందా.

12 మాసములకు	3-0-0
-------------	-------

"ఆంధ్రపత్రిక" పోస్టాఫీసు నెం 212 మద్రాసు.

180 పుటల పుస్తకము గురితము

ఆరోగ్యమున కాల్వేరీయగుటకు పొందుకు పుస్తకమును కొని చదివిన అనుభవములను వ్రాసి కలెక్షన్ చేయవచ్చును. ఈ పుస్తకమున పుస్తకము ఆరోగ్యమునకు ముఖ్య కారకముగా కీరసాన్నిధ్యమును వ్యవహరించును. ఆరోగ్యవృద్ధిని ఇచ్చును. ఈ పుస్తకము ఇతరులకు బహుమతిగాను, పోస్టుచార్జీయు లేకుండా కలెక్షన్ చేయవచ్చును. కలెక్షన్ ప్రామాణికము. (219)

వైద్యశాస్త్ర మనోహరన్ గోవిందన్,

అధికారి, పో. బ. కాలనం, 151, బ్రాహ్మణ్ బాస్

ఆరోగ్యభాగ్యము

దీనిని పొందు సర్వార్థమున బట్టి జీవ గాత్రమును యెదురు కలమువారు ఆయుర్వేద సాగ్రహము

1708

వైద్య విద్య

అను గ్రంథమున చదువును, కఠినము, అనుభవము

రాజవైద్య నారాయణుడి కేళి:

27, చీనాబాదు, మద్రాసు

గంజాము గ్రంథాలయసభలు

గంజాములో హిందూ మతపురస్కార శ్రీ సుబ్బామణి మొదల గ్రంథాలయ పత్రికను 26, 27 తేదీలలో సభలు జరిగినవి.

26 తేదీ ఉదయము గంజాములో గ్రంథాలయ సభలు కార్యక్రమములకు సభ మండపాక పాస్టర్లవారి కృతి గారి యాధిపత్యమున జరిగెను. మండల సంపాదకుల కార్యక్రమము మండలమండలి గ్రంథాలయముల నిత్యులగున్న యొక్క యొక్క ముద్రలు ముద్రలు. సంచార కార్యక్రమముల తా. జేసినవని తెలియజేసినది. గ్రంథాలయకార్యక్రమముల నివేదికలను చదివినది. అధ్యక్షులు గ్రంథాలయముల ప్రస్తుతస్థితి, గ్రంథాలయముల సభ్యులను చేయుటకు మార్గములు మొదలగు సంకమలను గూర్చి ఆసందకరముగా ముద్రులను.

మధ్యాహ్నము సభాస్థలము నుమాన 400 మంది ప్రతి నిధులతోడను, ప్రేక్షకులతోడను క్రిక్కిరిసి యుండెను. గ్రామసమితియందు పాల్గొని రామకృష్ణగారు ఆసీర్వాదములను చేసినది. జయజయధ్వనులు విన్నవించుచు బుగ్గారేవగిరిరావుపంతులు యమ్. ఎ. గారు ఆగ్రాసాధిపత్యమును వహించి యీ సభా సందర్భములలో తమచే రచించబడి యున్నది మగు "గ్రంథాలయకృతి" అను పద్యములను "గ్రంథాలయ కృతి" యను నేకావ్యస ప్రకృతిని చదివి సభ్యుల వానంద పరవసుల గావించిరి. గ్రంథాలయకార్యక్రమ గుర్తించుచు గ్రామసమితి గ్రంథాలయ చరిత్రను చదివినది. పార్లమెంటు రామకృష్ణగారు గ్రంథాలయముల గూర్చియు పుల్లభట్ల సూర్యనారాయణ పంతులు గారు గ్రంథాలయములను గూర్చియు ఉత్తర ఆంధ్రప్రదేశ్ గా ఆంధ్రసందేశముగ గ్రంథాలయకార్యక్రమముల గూర్చియు సభ్యులను విడిచి. బాడెలింగరాజుగారు అధ్యక్షుల యుద్ధరగణములను గూర్చి పద్యములను చదివినది.

27 తేదీ ఉదయము బోధావంద భారతీయరామ పరమహంస గురుస్వామిగారు అధికార జగన్నాథుల గారు కోటిస నారాయణగారు శ్రీ సుబ్బామణి మొదల గ్రంథాలయముల గూర్చి పద్యములను చదివినది. బాలకవి భోగరాజు నారాయణమూర్తి పంతులుగారు తమచే రచించబడిన "పండుగకట్టు" అను గ్రంథమందలి కొన్ని పద్యములను చదివినది. పార్లమెంటు రామకృష్ణగారు ఆంధ్రప్రదేశ్ గావించు గూర్చి యుపసభ్యులను. ఉత్తర ఆంధ్రప్రదేశ్ గావించు గూర్చి యుపసభ్యులను. బాడెలింగరాజుగారు తమ సంతోషానికియును వెల్లడించుచు కవిగారి పద్యరత్నములను, పుస్తకాలను చేతులకు స్వీకరించుచు కూడి కర్పూరపూజలను గావించినది.

అధ్యక్షులు కలింగజేత చరిత్రనుగూర్చి యొక మహా పాద్యము మొదలగు స్మృతిపత్రములను నూదారకార్యక్రమముల వెల్లడించుచు గ్రంథాలయములను ఇతరవిద్యుదు రూపములను పారి తోషిక మొదలగు వాగ్దాన మొనర్చినది. మరొకందర మరొక వాగ్దానము లొనర్చినది.

బాలకవి భోగరాజు నారాయణమూర్తి గారు సమాజమువారి యాదరణకు గూర్చి సంకరమును వెల్లడించినది. గ్రంథాలయ కార్యక్రమములను సభ్యులను సమావేశమున కృష్ణ తన మండపూర్వకముగా వెల్లడించినది. సంవత్సరసమర్పణలకు సభ ముగిసెను.

మలయ చందనము

గనేరియా అను నెకరోగమునకు కుర్రాడు,

పద్యము లేదు. పిచ్చిగారితో కనలేదు ఎటువై, తెలుపు, వచ్చు, అను మాట విధముల నెకరోగమును మూడు పూటలలో మూడు. అనేక రాజులు బులులములలో వాడబడిన గొప్ప ఔషధము. వెల డబ్బీ 1-కి రు 2-4-0.

పంచాంగము

కనంపత్తరము. శ్రీపాదనామిది. అనేక గ్రంథములు కలవు. వెల 1-కి 0-2-0. రెండు తక్కువ పంపులను. గంధర్వపార్వతీ, రాజమండ్రి.

తణుకు కాలాకా.

(ఒక విలేఖనము.)

కృష్ణామండలమున కాలాకా.

తణుకు, జనవరి 5: — డిశంబరు 28 తారీఖున తణుకు కాలాకా లో ఆపరేటింగ్ యూనియన్ కృతిగ్రంథాలయములలో సమావేశమయిరి. డి. శ్రీనివాస కృష్ణారెడ్డి ఫిబ్రవరి 4, 5 తారీఖులందు మంజుగ్రామములో జరగటకు నిశ్చయించిరి. అందుకు ఆగ్రాసాధిపతిగా మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారి నెన్నుకొనిరి.

తణుకు కాలాకా మహాసభ.

ఈనెల 18 వ తారీఖున నిడదవోయిలో సమావేశమగు నని ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యకర్తల సంఘమునకు సమావేశమును దెలుపుచున్నాము. ప్రతిదేయము జరిగికి కొందా వేకటపర్వములకును గాని ఆహ్వానింప మాకోరిక. ఇందుకు గాను తణుకు కాలాకాలోని రయితులను, వర్తకులను అందరు చాల మోచర్లతో సమావేశమయి సభ జయజయముగా సభ ప్రార్థితులు. ప్రజలయొక్క కష్టములను ప్రభుత్వమువారికి విన్నవించి ఇదియేక సోపానము. ఈక్రింది మంత్రములను మూడ నింప మా యభి ప్రాయము.

1. ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని పేదవాడు ధర్మాదాయముల దుష్ప్రీతిని తొలగించుటకు ప్రయత్నించువానికి కను సౌకర్యము లానవ్యుని గవర్నమెంటువారికి విన్నవించుట, 2. యూనియన్ పంచాయితీలకు ఫేరమ్యాక్ ఎక్కువకొనటకుకూడ అధికారము కొరకు, 3. మురుగు కాలువల గుడ్డిని వాటిలన కలుగు నష్టము, 4. నిడుదవోయిలోని తణుకుమీదుగా భీమవరం కైరాగ్రామములకు రైలు రూట వేయుటకు గురించి, 5. కల్లూరు ను ఖమ్మం? అయితే యే సరకులను ఉండాలి మ? అందు జరుగు లోకములు ఏవిధముగా సరకులను? 6. పరవతింపులను వృద్ధిచేయుటకు తగిన మోచర్ల, 7. భూమిక్రయా క్రయాప్రకారము ఆంధ్రప్రదేశ్ నిర్మాణమును గురించిన యావశ్యకతను ప్రభుత్వమువారికి విన్నవించుట.

కాలమానసిలి.

అధికారములను ఈ సందర్భమున వరిపంతులు మూడు పంతులు గారుగ వంతు మాత్రమే పండిట్లు రయితులు గోల వెల్లుచున్నాడు. మిస్ట్రోటలు చాల దుష్ప్రీతిలో నున్నది. బట్టలకు ధర పెరిగినది. తరుగులేదు. బీదలు కూడికి గుడ్డను పుష్పాన్ని కడుచున్నాడు. ధాన్యపుధరలు మోచర్లుగా నున్నవి. భవతులకు కర్తవ్యము విషయపుములు భాయందు విశేష ధరలు పెంచి ధాన్యముకొని నిలువచేయుచున్నాడు. కొత్త ధాన్యము 7-0-0 లు వైగా నున్నది. పాతధాన్యము 8-8-0 లు అమ్ముచున్నాడు. ఈ ధరలు ఇంకా పెరుగుతవి అని బీదలు భీతిల్లుచున్నాడు. ముందు కాలమానసిలి యెటులుండునో తెలియని మధ్యతరగతివారు తమతమపనులున్నాడు. వెయ్యి ఏకే 1 కి రు. 8-0-0 లు వైగా అమ్ముచున్నాడు. తల్లెటూళ్లయందు కూడ ట్టుకములతోకన గిరాకీ కలుగుచున్నది.

ప్రత్యేకపు ఖాళీ అమ్మకము.

మిగుల చౌకధరలు.

ఇంటివైక	ఇంటివై	ఇంటివైక
కప్పు వెంటులు.	కప్పులు.	కప్పు వెంటులు.

మిక్కిలి మేలైన మంగుసూరు ముడిరి హెన్స్ గు ముడిరి వెంటులు ఇప్పటిమోస్తరుల ననుసరించి అవిరుక్తములు, రోటర్ల వెన్ను, కగ్ మిల్లులు, పాలిషర్లు, మున్నగు వాని సమావేశముచే తయారుచేయబడును. ఆర్థిక ఇచ్చిన ఇప్పటిమోస్తరు ఇటుకలు, శ్రేష్టమైన ఇంటివైకలు, ప్లాక్ ఇటుకలు, హోల్ ఇటుకలు, రిడ్జలు (ఇంటివైకల వెన్నులు) స్టాబ్బులైడ్లైట్లు, వెంటిలేటర్లు (ధారాళముగా కుద్రమైన గాలి ప్రసరించుటకు చేయు సాధనములు), ఆలంకారమైన, సానామైన లోకపులు, క్రిందపరమరాస్టు (స్టోరింగ్స్) (సిలింగ్స్) మొదలగు అన్నివిధములైన సమగ్రములను పగ్గింపుకేటో, క్లెన్సింగ్ కేటో, పురమామీ గా తయారుచేయబడును. కానీటర్ల, డ్రాయింగ్ గొట్టులు, బెట్టు పంపులు) టిమాదిరి గొట్టులు, సర్ కిల్ గాంపాజివక మొదలగునవి కూడ తయారుచేయబడును. ఒకసారి ఆర్థిక ఇచ్చి మాడ ప్రార్థన. ఉత్తరములు ఈక్రింది విలాసమునకు ప్రాయశః.

మానేజరు, బి. ఎన్. ఇండస్ట్రియల్ హోమ్, (1976) పోస్టు డిల్టూ, (కొచ్చిన్ స్టేటు)

Manager B. N. Industrial Home P. O. Ollur (Cochin State).

కొర్నాటు పట్టుచీరలు

స్వంతమగ్గులచే గట్టి చాయగలిగి గట్టియునకట్టుతో సాంప్రదించు రంగులతో తగ్గుధరలకు మేలైన కొర్నాటు పట్టుచీరలు: — మేలైన పట్టుతో నాగరికమైన యంచులు కట్టబడి, చూచుట కందముగను, జవాకర్త కనుగను నున్నవి. చాచుకును వెంటును గాగ్రంటి ఇవ్వచులేక ప్రేమిచేసిన రూపాయలను వాపీను. చేయబడును. వ్యాపారులకు మంజుమిగ్గులను యిచ్చబడును. అన్నిటికిని క్రిందివిలాసమునకు ప్రాయశః.

పీతాంబర పట్టుచీరలు పట్టుచీరల గురంజిత చీరలు వెల 64-10-0 తిల్లరిపేలు లక్క పచ్చచాయజేతు, పట్టుచీరలు రు 64-4-0 శివరామయ్యర్, వెద్దవినకట్ట పట్టుచీర రు. 82-0-0 120 వరుస పచ్చకీర్ కొంగార శంటి పట్టుచీర 80 0-0 50 వరుస శివరామర్ ఉడలు లక్క కూరట్టు తాప్పతి పట్టుచీర 29-8-0 80-వరుస ఎఱుపు ముగిరి పట్టుచీర 29-0-0 60 వరుస నలుపు కూరట్టు తాప్పతి చీర 25-0-0 40 వరుస ఎరుపు నిడం కప్పి పట్టుచీర 20-0-0 40 వరుస ఎరుపునిడం పప్పి పట్టుచీర 20-0-0 10 వరుస అంస్తా డబ్బి చీర 28-0-0 50 వరుస ఎరుపు శేలం పప్పి చీర 22-8-0 50 వరుస నలుపు నవ్వులరంగు పట్టుచీర 21-4-0 50 వరుస ఎరుపు పులికన్న తాడపిరి పట్టుచీర 21-4-0 60 వరుస లక్కవరుపు కూరట్టు తాడపిరి చీర 25-0-0 40 వరుస పట్టు కొక్కాచీర 18-4-0 50 వరుస నల్లచుక్కలు తాడపిరి చీర 21-4-0

కొర్నాటు స్వదేశీస్టోర్సు

(1761) 272, మింటుస్ట్రే వ.వ్రాను.

Defy all Wrist Watches.

Not by name, but by test, Solid Silver case, Swiss made, open face, Keyless, Small and attractive, useful for both Ladies and Gents. complete with nice leather strap Rs. 10.

Money refunded infall if not satisfactory.
D. P. ROW & Co.,
Harris Road, Madras. S. C.

HEALTH FOR A POSTCARD

suffer from Functional If you Weakness, Exhaustion and Impotency, take the first step to health by sending for the Free Descriptive Booklet which describes Dr. Bier's Principle of Obstructive Hyperaemia, and its practical application known as the Erectruss. The Erectruss treatment has cured where other methods had failed and a perusal of the Booklet will make it clear to you why Erectruss has superseded all other remedies. Erectruss has been aptly described as an aid to Nature—the, actual cure being effected by an "excessive accumulation of the blood in the diseased part," the Erectruss being the means by which the desired accumulation is obtained. This method is essential "Natural—" that is why it has performed such miraculous cures. Write for Booklet by next post to Erectruss (A. P.) Bureau in the East, Batala (India).

DR. BIER'S ERECTRUSS

(669)

NATURAL. (1960) OIL PAINTINGS

AND LIFE LIKE Bromide Enlargements

SPECIALITY AT

A. RATNA & CO.

157, Brodway, MADRAS.

TelePhone No. 620.
Post Box No. 116.
Telegraphic Address: 'RATNACO,' Madras.

ఇండియన్ హోమోనియాల లిగు.

అమెరికా దేశమున చేసినవని.

(సప్తతిరవాయి)

5. హిందూదేశపు రాజకీయ విద్యారాజుల విషయములను బాగుగా తెలియజేయుటకు ఒక సమాచారములను తెలియజేయు సంఘముకట్టి స్థాపించబడినది. ఈ సంఘము యొక్క ఉద్దేశములు యాక్రంద వివరించబడినవి.

(1) ఇండియాకు సంబంధించిన విషయములపై సరియైన అభిప్రాయములను కలగజేయుట.

(2) ఇండియావారములను తెలుడే స్టేట్సును వ్యాపింపజేయుట, యునైటెడ్ స్టేట్సు వారము ఇండియాను వ్యాపింపజేయుట.

(3) హిందూదేశ భావములను వ్యాపింపజేయుట.

(4) హిందూదేశ విషయములపై ఉపన్యాసములను ఏర్పాటు చేయుట.

(5) ఒక తరహాలో గ్రంథాలయము నెలకొల్పుట. వీటియందు హిందూదేశమునకు సంబంధించిన పుస్తకములు వారాంతరము అనేకములు ఉండును.

(6) అమెరికానుండి హిందూపులకు ఇంగ్లీషు భాష నేర్పుట.

ఈ సంవత్సరమునందు యీ సంఘమువారు 25 హిందూ వారాంతరములలో ఒక తరహాలో నెలకొల్పినారు. హిందూదేశమునకు సంబంధించిన చుట్టు పరిసరములపై సరియైన అభిప్రాయములను వ్యాపింపజేయుటకు ఈ సంఘము వారు చుట్టుకొరకు లెచారు.

ఇంతేకాక హిందూభాగ్యములకు సంఘములు స్థాపించబడినవి. ఈ భాగ్య సంఘమువారి యాచారములు క్రింద ప్రతివారము సభలు జరుగుచున్నవి. ఇండియా విషయములపై కరపత్రములు వేసినట్లు ఆచారములను ఈ సభలయందు వుండిపెట్టబడుచున్నవి. కొన్ని వారములక్రింద జరిగిన 'అంతర్జాతీయ శ్రీకార్యముల మహాసభ' హిందూదేశపు శ్రీమతలను ప్రతినిధిగా మిస్ పార్వతీబాయి అభివ్యుగా వాషింగ్టన్కు వచ్చియుండిరి. ఈమె అమహాసభయందు యాక్రంది తీర్మానములను ఉపపాదించెను.

(1) "ఈ అంతర్జాతీయ మహాసభ ఇండియా ప్రభుత్వమువారి, హిందూ నాటికలను పరిశ్రామిక విద్య అభ్యసించుటకు తగిన సౌకర్యములు కలగజేయు చర్యలను, గట్టి శ్రమలను ప్రభుత్వమువారే వైద్యనహాయ మివ్వలేనని తీర్మానించుచున్నారు.

(2) హిందూశ్రీమతి అమెరికా దేశమునకు వెళ్లి విద్య నేర్చుకొనుటకు విద్యార్థి నేతనములను ప్రభుత్వమువారు నెలకొల్పలేదు.

(3) ఇండియన్ లేబరుల శ్రీమతి వెక్స్-బాధలు తడుచున్నారు. ఈ లేబరులపై యీ మహాసభ వారు తీవ్రముగా అభిప్రాయపడుచున్నారు.

విందులు—సభలు

6. ఇండియా విషయములపై చర్చచేయుటకు యీ సమితివారు 4 విందులను ఏర్పాటు చేసిరి. మొదట విందు నీ విల్ కెట్ నందు 1918 సంవత్సరం అక్టోబరు 15-న తేదిన జరిగినది. డాక్టరు జె. టి. నందేర్ లాండు గారు అధ్యక్షత వహించిరి. లజపత్ రాయు మున్నగువారోపకు ముట్టాడిరి.

రెండవవిందు గ్రాండు హోటల్ నందు 1918 సంవత్సర నవంబరు 20 న తేదిన జరిగినది. ఇండియా హోం రోలు లిగు యొక్క ప్రభు సాంగర్సో కోత్నన సంస్థానం యీవిందు ఏర్పాటు చేయబడెను. ఈవిందునై నేపథ్య పత్రికాధికారుల గు. జి. విల్లెగారు ఇట్లుచెప్పిరి. "యునైటెడ్ స్టేట్సు అభ్యుదయ శక్తి కలిగిన స్వయంవిద్యుత సూత్రమును బలపరుచుటకు కొందరు దేశభక్తి పూరులు యీభవన సమావేశమయిరి. సూత్రము స్థిరమైనది. అన్ని కాలములందును అనువర్తించ తగినది. ఫిట్ నెస్సు, విద్యుత్ శక్తిలకు స్వయం విద్యుత సూత్రము అనువర్తించబడిన ఇండియా దేశమునకు కూడ అనువర్తించబడవలెను" మిస్ హెన్రీ ట్రాకోట్ మాకా, జె. హెచ్. హోమ్స్, లజపత్ రాయు టున్నగువారోపకు యీ విషయమై ముట్టాడిరి. లజపత్ రాయు గారిని, పొగడని వారచట లేరు.

మూడవ విందు నెంట్లు 2 వేర నావునందు 1919 సంవత్సరం జనవరి 31 న తేదిన జరిగెను. హోంబుల్ మిస్

జె.టి. రాంకిగారు అధ్యక్షత వహించిరి. రిచ్చర్డ్ రాబర్ట్స్ గారు, ఎ. పి. వారింగ్టన్ గారు, మిస్ హెన్రీ ట్రాకోట్ గారు లజపత్ రాయు గారు యీవిందునకు ముట్టాడిరి. ఈవిషయమై ఇండియానుండి ఆవిదేశములగురు చేయుచున్న కృషిని వారింగ్టన్ గారు తెలియజెప్పిరి.

నాలుగవవిందు అబ్స్కో హోటల్ నందు 1919 సంవత్సరం అక్టోబరు 31-న తేదిన జరిగెను. బి. డబ్ల్యూ. హ్యూగ్స్ గారు అధ్యక్షత వహించిరి. నుమారు 800 మంది సభకువచ్చియుండిరి. లజపత్ రాయుగారు మంజుభూషణుల విషయమై మాలవ్యా గారడిగిన ప్రశ్నలను సభవారికి వదిలి చెప్పిరి. సత్కారము ప్రకటించబడగా ప్రభుత్వమువారి చర్యలను గురించి కూడ చెప్పిరి. ఆసమయమున 750 రూపముల విరాళము కనూన చేయబడెను.

ఉపన్యాసములు

7. ఈ సమితివారు ఉపన్యాసములను పంపి అమెరికా దేశమునందలిను ఇండియావిషయమై ఉపన్యాసము లిప్పించిరి. ఉపన్యాసములు 10 రాష్ట్రములందు పర్యటనగా గావించిరి. అనేక సంఘములు ఈ విషయమై సహాయమును వాగ్దాన మొనర్చినవి. హోంబుల్ మిస్ వారు చేసినవిషయములపై ఒక స్పేషియల్ డిస్కస్సన్ జరిగి. "ఈ దేశమునందు ఇండియావిషయమై అసభ్యవార్లు అనేకములు వ్యాప్తి కాంచియున్నది. అయితే డాక్టరు హార్వీ గారు సరియైన అభిప్రాయములను వ్యాపింపజేయుటకు మిక్కిలి కష్టపడిరి. వారియొక్క కృషివల్ల ఇప్పుడు ఇండియా విషయమై ముట్టాడగలిగిన సెనేటు సభ్యులనేకులు ఉన్నారు.

వివిధ సంఘముల సభలయందుకూడ భారతవిషయములు చర్చించబడుచుండెను.

8. యునైటెడ్ స్టేట్సు కాంగ్రెసు, సెనేట్ సభ్యులు ఇండియా విషయమై ఎక్కువ శ్రద్ధ పుచ్చుకొనుచున్నారు. వీరికి హోంబుల్ లిగువారి కృషియు కారణము. కాంగ్రెసు సమావేశములందు అంతర్జాతీయ సమ్మేళన ప్రకారం గలిగిన సభ్యులు మార్కెట్ గ్రోస్సు, ప్రాన్స్ మున్నగు సెనెటర్లు ఇండియావిషయమై ముట్టాడిరి.

సెనేటు ఫోర్ రిలేషన్ కమిటీవారి ఎదుట భారత ప్రతినిధి మార్కెట్ గారు ఇండియాకేసును వాదించిరి. సెనేటు జె. వి. ప్రాన్స్ గారు ఇచ్చిన ఉపన్యాసము కూడ మిక్కిలి ప్రశంసనీయు.

లజపత్ రాయు గారు

ఈ కార్యక్రమమున కంతయు లాభ లజపత్ రాయు గారే చుట్టుకొరకులు. వీరు 'యంగు ఇండియా' పత్రికను ప్రకటించుచున్నారు. అనేక సభలకు అధ్యక్షత వహించెదను. ఈ సమితివారి కార్యక్రమముల మీద జరిగెదనది. ఈ రెండు సంవత్సరములందు ఈ సమితివారి కనేక విషయములను చట్టపరిషత్తు, అమెరికా దేశము అనేకము సభ్యులైనను సభ్యులైన హిందూపులే ఈ విషయమై మిక్కిలి ఉత్సాహముతో వుంచేయుచున్నారు. అమెరికా దేశములకు ఉత్సాహము కలగజేయునందు, భారతీయుల కి విషయమున ఉత్సాహమును సహజము. అయితే భారతీయ యువకులు ఉత్సాహవంతు లగుటచే నాయకులను అంగీకరించరు. కొన్ని సమయములందు లాల్ బహదూర్ వారిని కూడ నాయకులుగా అంగీకరించరు. లాల్ బహదూర్ తీవ్రచర్యలను ఖండించెదను. తిరుగుబాటువల్ల, బాంబులు, రివోల్వర్లల ఎట్టిభాషలు లేదని చెప్పెదను. హిందూ యువకులు తిరుగుబాటు చేయు భావములను ఆదరించుచున్నారు. లాల్ లజపత్ రాయుగారు ఈ అభిప్రాయమును ఖండించుచున్నారు.

ఆర్థిక నితి.

మొదటి సంవత్సరమున ఈ సమితి ఆర్థికముగా విరాళములచే పోషింపబడుచుండెను. కొందరుసభ్యులుండెడివారు. 'యంగు ఇండియా' పత్రిక చందాలవల్ల గూడ కొంత ధనము వచ్చుచుండెను. కొందరు కష్టపడి వుంచేసి ధనమును వేరించిరి. ఈ ఉద్యమమునకు విరాళ మొసంగుచుండిరి. ఈ సందర్భమున అనేకము ప్రశంసనీయులగు త్యాగమును ప్రకటించిరి. డి. సి. వి. రావుగారు వేసరికాల మంతయు పనిచేసి వేరించిన 175 డాలర్లను విరాళముగా నిచ్చిరి. వీరి త్యాగము మిక్కిలి కొనియాడబడినది. సెన్యాట్ల ఇండియాను సంపూర్ణ విషయముల తెలియజేసి సహాయముపొంద వీలలేక పోయెను. అయినను లోకమూల్య లిబరలగు ఒక అమెరికా నాటివర్యురారు 5000 డాలర్ల వంపిరి. ఈ మొత్తము, ఇంకా కొన్ని విరాళములచే ఈ సమితివారి రింతకాలము వుంచేయ గలిగినారు.

ప్రస్తుతము ఈ సమితివారికి ధన మధికముగా లేదు. సంపాదకీయవర్గమువారు వేతనములు పుచ్చుకొనలేరు. వని చేయుచున్నారు. ఒక్క కార్యదర్శికి మాత్రము తీరమివ్వబడుచున్నది. లాల్ లజపత్ రాయుగారు ఈ సమితి ఉద్దేశములపై ఇట్లు చెప్పిరి:—

"గ్రేట్ బ్రిటన్, యునైటెడ్ స్టేట్సునందలి ప్రజాభిప్రాయ ప్రాబల్యములే మనము విషయము చెందవలెను. కావున ఈ దేశపు ప్రజలకు ఇండియా విషయములను తెలియజెప్పట అవశ్యము. పరదేశములవారు మన ఆశయములకు తోడ్పడిన మన కంటెయో లాభము కలుగును. కావున మన ఉద్యమము ఈ దేశమునందు వ్యాపింపజేయుట చుట్టుకొరకు."

రామకుమార్ ఖెమ్లా

న్యూయార్క్, తట్టణము.

1919 సంవత్సరము నవంబరు 18 న తేది

మదరాస్ కార్పొరేషన్.

కమిషనరుల ఎన్నికలు

సి. వి. గంగాధరకాశ్రి (బి. ఏ) సి. వి. కృష్ణస్వామయ్యగారు, (బి. ఏ ఎం. బి) సి. వెంకటాచల మొదలి (బి. ఏ) ఎస్. జి. రంగరామానుజము మొదలియారు (బి. ఏ. బి. ఎల్) మున్నగు పురపాలకులు మార్కెట్ల వాయించున్నారు.

ప్రజాసేవకే వకమున 35 సంవత్సరములనుండి 'అంధ్ర ప్రకాశిన్' పత్రికా సంపాదకులు ఏ. సి. పార్థసారధి గారు యుగయుగ స్వాధ్యక్షులుగా కృషిచేయుచున్నారు. రాజకీయ, సాంఘిక, పులపాలక సంఘములందు వీరిసభ్యు నేమను చూపు ప్రాయబూతుల వసిడికి పూత పూసుటవలసి. ఉత్తమ వ్యాపకత కల యందు వీరి వాక్కు వాచము ఎట్టివారి మనము నైవసు కరిగించి తీరను. ప్రతికలయందు వీరి విమర్శన జగత్విఖ్యాతము. వీరికి ఆచభావలందు అసాధారణ అసమాన ప్రజ్వలము. ఆరు భాషలను వీరికి సమానముగా తెలియును. వీరి ఉత్సాహమును విన్నవారము విన్నవారు చెందెదను. పార్వతీయందు వీరి జీవనము ఆదర్శప్రాయము. ఎట్టిభేదము లేకనే శ్రీమంతులకును, కడుబీదలకును ఉపకారము చేయు ధురియగు. నూటికి 90 మంది వీరిసాము. (వీదలలో) బొందనివారు లేరు. 15 వత్సరములనుండి ఈయన కార్పొరేషన్ నుకమీషనరుగ నున్నారు. వీరి నున్నావారము సామ్యత్వ సామభూతి ప్రజలెరుగ నిడికాదు. వీరికార్యదీక్ష పట్టువల వీరు వుంచేసిన దివిజను ప్రజలకే ముఖ్యముగా తెలియుటగాన మేము మాటిమాటికి ప్రాయబూతుల చర్యకచర్యము. ఈయన ప్రజామిత్రుడు. వీదలకు వీరు తమ సర్వస్వమును ధారపోయు ఉదాత్తపురుషుడు. ఈయనకు హైందవ భారతీయ విభేద మేలేదు. వీరి దేశ సేవ, మానవ సేవ వర్ణభేద మెరుగదు. ఇట్టి సందర్భములందేనీ వీరికి పోటీ ఇంకొక యభ్యర్థి బయలిదుట వుండియును. కాన 24 వ దివిజను వీరు అభ్యర్థుల సామ్యత్వమును గుర్తించి వోటుల నిచ్చి పార్థసారధి నాయకుగా వీరి విజయము లగుచునది విశ్వసించుచున్నారు. పూర్వమొకపుడు రెండు దివిజనులకు వీరి ఒక కాలమున కమీషనరుగ నెక్కుకొనబడిరి. ఇట్లు జరిగి యెందుకు చాల అపూర్వము. ఎంతటి సమర్థుడు ప్రజావిఖ్యాతమును జూరగొన్నవాని కాకపోయినచో ఇట్లు ఒక కాలమున రెండు ప్రదేశములందు ఏకగ్రీవముగ ఎక్కుకొనబడుట జరుగదు. వీరి ప్రతిభ ఇతే ప్రత్యక్ష నిదర్శనము. కావున 24 వ దివిజను వోటులందరును వీరిని ఎక్కుకొనవలయు నని కోరుచున్నారము. మేముకూడ సార్థసారధి నాయకుగారకే మావోటుల నిచ్చెదము. నాయకుగారికి ఆపరమేక్షకు ఆయనకార్య విశ్వస్యము నొసగి పూర్వమువలెనే కార్పొరేషన్ లో ప్రజల సత్కరముల కాపాడి పనిచేయుటకు ఆమె మేల్కొను ఆసక్తి హిందుగాక !

శ్రీ మైలవరం బాలభారతి సమాజమువారు బెజవాడలో ఈనెల 10 తేది రాత్రి 9-30 గం

ద్రావతివస్త్రావహారణ నాటకమును

ప్రదర్శన మొనరింతురు.

తేట్లవివరం:—రు.2. 1-8-0, రు. 1, అ.8, అ.

శ్రీలకు ప్రత్యేక స్థలము 0-8-0.

(1863) కె. వట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

ఆంధ్ర పత్రిక

1920-వ సం॥ జనవరి నెల 8-వ తేది

గురువారము

ఆంధ్ర పురపాలక సంఘములు.

విజయనగరము, విశాఖపట్టణము, ఆనకాపల్లి, పెద్దాపురము, పురపాలక సంఘముల 1918-19 సంవత్సరపు కార్యనివేదికములు మా కార్యాలయము చేరినవి.

విజయనగరము

ఈ పురపాలక సంఘసమావేశములకు వచ్చు సభ్యుల సంఖ్య తగ్గుట సంతృప్తికరముగ లేదు. మావేళముల సంఖ్య గూడ ఆత్మీయుల తగ్గింది. యిది విషయము గల సభ్యులు రాలేదను కారణమున నొకసభ మాత్రము నిలిపివేయబడెను. ఈ సంఘమున కీ సంవత్సరమున రూ 104,942-14-5 మొత్తపు ఆదాయము లభించినది. రూ 26,407-4-7 మాత్రమే వ్యయపరచబడెను. వీధులస్థితి సంతృప్తికరముగనే యున్నది. మాధ్యమిక పాఠశాల నూతన భవనములో 1919 జనవరి 1 తేదీని మార్చబడినది. ఈ పాఠశాల స్థితి సంతృప్తి గొలుపుచున్నది. ఈ పురపాలక సంఘము వారి యాజమాన్యము క్రింద 11 ప్రాథమిక పాఠశాలలు బాగుగనే కృషి సలుపుచున్నవి. నగరాంగీకృతి సందర్భముగ గవ్వట్టుట లేదు. జనముల సంఖ్య తగ్గుటయు, మరణముల సంఖ్య హెచ్చుటయు సంభవించినది. అయినను, ఇంపుయెంజా వలన కలిగిన మరణముల లెక్కలు సరిగా లేవని కలెక్టరు సందేహించుచున్నారు కాని వీరి యందు మానమున కాధారమును మాత్రము జూడకున్నారు. ఇంపుయెంజా, ప్లేట, మశూచి మున్నగు వ్యాధులు ప్రబలియున్నవి. వీని నివారణార్థము పురపాలక సంఘమువారు గావించిన ప్రయత్నములు శ్రవణంపాత్రములు విజయనగరమునకు రు మందుల సంచికలుగ వంచిపెట్టరి ప్లేట కై రూ 4526-12-3 ఖర్చుచేయబడెను. ఎలుకలకు ముగా చంపబడెను. ఇవి యన్నియు నిట్లుండ

తాము ధాన్యము నెండబెట్టించితిమనియు, అందుచే నీకట్టణము ప్లేట బారినండి తప్పించుకొనవనియు కలెక్టరు గారు బలకు విచిత్రవాక్యములు హాస్యాస్పదములుగ నున్నవి. సబు అసిస్టాంట్లు కొంతకాలము లేకపోవుటచే, వైద్య శాలకు వచ్చిన రోగుల సంఖ్య తగ్గిపోవుచున్నదను నివేదికవాక్యముల జట్టి నగరమున ప్రబలియున్న వ్యాధులకు తగిన వైద్యసహాయము లేదని స్పష్టమగుచున్నది. టీకాల విషయమున జయప్రదము గువాని సంఖ్య తగ్గుచున్నది. ఈ పట్టణమునకు వచ్చి మరుగుకావల యేర్పాటు లేకపోవుట వలన ప్రజలకు చాల కష్టములు కలుగుచున్నవి. జనము ఆఫెస రీ విషయముగూర్చి దెలుపుచున్నది. సభ్యులు సంఘమువారి ఆధికస్థితి యందులకు ము ధాభారమును భరించజాల దని తెలిపి యిచ్చెను. ప్రభుత్వమువారి విషయముగూర్చి యిచ్చెను. కాని నగరపారిశుధ్యమున కత్తవ పనుల పనికి ప్రభుత్వమువారు సత్వరముగ సహాయము గావించ బ్రార్థితులు. ఈ సంవత్సరము వారి పట్టణమునందలి మార్కెట్టులను వశపరచుకొను విషయమై చాలకాలమునుండి యా

చించుచున్నారు. 1918 సంవత్సరమున వీ రొక మార్కెట్టు నేర్పించిరి. కాని స్థానపు మార్కెట్టులు కట్టణమునకు మధ్య నుడుటచే, జనుల నెంతయు నాకర్షించుచుండెను. మ్యునిసిపలు మార్కెట్టుకు తగిన ప్రోత్సాహము లభింపదాయె. వీనిని కొనుటకును, మరమ్మతు చేయుటకును 1,40,122 రూపాయలు మదింపు వేయబడినవి. ప్రభుత్వసహాయము లేనిదే యిట్టి మార్కెట్టును దుర్లభము. మ్యునిసిపలు నాకరుల డ్యేమునునకై ఒక వరకతిసంఘ మేర్పరుకబడి, యెల్లరకు లాభకరముగనుండుట సంతోషకారణము.

విశాఖపట్టణము

ఈ పురపాలక సంఘమువారు 33 సమావేశముల జరిపిరి. ఏసభయు నేకారణముచేనైనను ఆగిపోలేదు. ఈసభలకు వచ్చు సభ్యుల సంఖ్య తగ్గినది. ఆదాయము హెచ్చినది. సెయింటు జోసే ఫు కాన్వెంటు లో నొక నీటి కుళాయి నేర్పరుచుట కాచర్చి అధికారి 2455 రూపాయలను, మసీదులో కుళాయిని నిర్మించుటకు చెంగల్వరావుపేట మహమ్మదీయ మసీదు ధర్మకర్తలు 230 రూపాయలను, టర్నరు సత్రములో నిక నొక కుళాయిని పెట్టుటకు ఎ తమ్మయ్య నాయుడుగారు 225 రూపాయలను విరాళముల నొసంగినందులకు ప్రశంసార్థులు. సంఘమువారి యాజమాన్యమున నున్న ప్రాథమిక పాఠశాలలు తృప్తికరముగనే పనిచేయుచున్నవి. విద్యార్థుల సంఖ్య వృద్ధియగుచున్నది. ప్లేట వ్యాధిచియున్నను, దీని నివారణమునకై రు. 35,240-10-11 వ్యయముచేసి, మ్యునిసిపలు సంఘమువారు దీనిని వారిచియించిరి. అందువలన నితర ప్రదేశములలో కంటే నిచ్చుట నీవ్యాధివలన కలిగిన మరణముల సంఖ్య తక్కువగా నున్నది. తా మికట్టణమున నున్న బొమ్మచెముడు డొంగలను కొట్టించుట వలన ప్లేట తగ్గినదని కలెక్టరుగారిచ్చుట గూడ విచారితవాక్యముల బలుకుచున్నారు. కలరా, ఇంపుయెంజా వ్యాధులు కూడ ప్రబలియున్నవి. ఇచ్చట కూడ మరణముల సంఖ్య హెచ్చి, జనముల సంఖ్య తగ్గినది. కట్టణపారిశుధ్యము సంతృప్తిదాయకముగ లేదు. మురుగుకాలువలు సరిగా లేకుండుటచే, దుగ్గంధము బడులు చేరుచున్నది. ఈ లోకమును తగిన విధమున తొలగించుట వ్యవసరము. మ్యునిసిపలు సేవకులకు కలెక్టరుగారు జీతములకు తోడుగ ధాన్యము నిచ్చుటచే ధనవ్యయము వృద్ధియైనది. ఇచ్చట వీరికి 1917 సంవత్సరమున నేర్పరుచబడిన వరకతిసంఘము లాధికరముగ కార్యనిర్వహణము చేయుచుండుట సంతోషకరము.

ఆనకాపల్లి

ఈ సంఘమువారు 33 సభలను జరిపిరి. నియమిత సంఖ్య సభ్యులు గాకుండిరను కారణమున నైదు సభ లాపివేయబడుట ఉత్సాహకరముగ లేదు. ఈసత్సర ప్రారంభమున రు. 35776-1-4 రూపాయల నిలువయున్నది. దీనికితోడుగ రు 57,986-13-2 ఆదాయము వచ్చినది. దీనియందు రు 70833-2-4 ఖర్చు అయినది. అవశేషము లగు వ్యయము లనేకములున్నను వీరు రు 22,929-12-2 నిలువయుండుట సంభావ్యముగ దోహదమునది. వసూలులో చాల బాకీలు వెనుకబడియుండుట సంతృప్తికరముగ లేదు. ఈలోకమును మ్యునిసిపలు సంఘమువారు త్వరలో తొలగింపవలసి దని హెచ్చరించుచున్నారు. పెద్ద బ్రంకురోడ్డు ముంచితియందు లేదు. ఈ మ్యునిసిపలు యాజమాన్యమున నొక ఉన్నత పాఠశాల నిర్వహింపబడుచున్నది. కాని యిది యున్నభవనము బాగుగ లేదు. కావున వీరిందులకు వలయు ధనమునకు

చేసిన దరఖాస్తును ప్రభుత్వమువారు సానుభూతి పూర్వకముగ తిలకింపవలయునని కోరుచున్నాము. ఆచుట్ట ప్రక్కల మూడు తాలూకాల కిడియే ఉన్నత పాఠశాల యగుటచే యీ ప్రతిష్ఠానావశ్యకత తేటపడుచున్నది. ఇతర పాఠశాలలు మంచి స్థితియందే యున్నవి. ఆరోగ్యముమాత్ర మితర ప్రదేశములందు వలెనే చేసినది. జనములు తగ్గి మరణములు హెచ్చినవి. కలరా, ఇంపుయెంజా వ్యాధుల వలన కొంత నష్టము కలిగినది. జనాకీర్ణ ప్రదేశములను విశాలవంతము గావించుటకు సంఘమువారు యత్నించుచున్నారు. గవరపాతెములో నీరు నిలిచి నయుద్యోగులులేక ఆగిపోవలసివచ్చినది. ఇదివరకు శాంక్షను కాబడిన ఒక సబు టవర్షియను, ఇతరులను ఇంకనొకవత్సరమువర కుండు టవరము. ఈ ప్రదేశము నైర్మతిభాగమున గృహనిర్మాణమునకు స్థలములపై దరఖాస్తు లనేకములు వచ్చుచున్నవి. ఇచ్చట స్థలమును నొసంగుటవలన జనాకీర్ణత తగ్గిపోయి, పారిశుధ్యము బాగుపడగలదు. ఈసమస్యను త్వరలోపరిష్కరించుట తత్వసరము. ఇందులకు ప్రభుత్వమువారి నొసంగిన 15,000 రూపాయలును వృథాగా నిలువయున్న వనియు, వానిని వడ్డీ కిచ్చియెడల 4000 రూపాయల వడ్డీ లభించి యుండుననియు జిల్లాకలెక్టరు చేసిన సూచన యక్రియముగను ఆచరణయోగ్యముగను నున్నది. కాని యీ ధన మివత్సరమున ఖర్చుచేయబడునని సంభావ్యమును దెలిపియుండుటచే, ఈసూచనానుగుణ్యముగ వర్తించుట కవసరముండదు. మ్యునిసిపలు కూలీలకొరకు స్థాపితమైన వరకతి సంఘము సంతృప్తి గొలుపుకొని కృషి సలుపుచున్నది.

పెద్దాపురము

ఈ సంఘమున ప్రజలచే యెన్నుకొన జను నాలుగు స్థలములు ఖాళీపడియున్నవి. రూ 26,024-3-4 రావసియున్నను, 27 వారంటు లీశుబడియున్నను, రూ 2817-8-0 యింకను వసూలు కావలసియుండుట తృప్తికరముగ లేదు. వంటలు పాడైపోవుచేతను, ఆహారవార్ధముల ధరలు హెచ్చుటచేతను ఈలోకము గలిగినది. కాని, మ్యునిసిపలు సంఘము వారింకను యెక్కుడు శ్రద్ధ వహించి, పన్నులు త్వరలో వసూలు గునటుల ప్రజలను ప్రోత్సహింపవలయును. ఇచ్చడ కూడ జనముల సంఖ్య తగ్గి, మరణముల సంఖ్య వృద్ధియైనది. ఈ ప్రదేశమునకు తగిన ముచ్చిటివసతి లేకుండుట యొక గొప్ప లోపము. ఉపయోగపరిచు రోగులకు కారణభూతమగుచున్నది. పరిశోధనమునకు శ్రవ్యబడిన నూయి పూర్తియైనది. ఇది పరిశోధనము జరుగవలసియున్నది. పెద్దాపురమున నీటి వసతి ఆవశ్యకత గూర్చి దీక్షనలు అసీసరును, కలెక్టరును కూడ దెలిపియున్నారు. దీనికి వలయు ధన సాహాయ్యమును ప్రభుత్వమువారు చేసినగాని, అట్టి సూచనలతో కార్యసాఫల్యము కాదు.

ముగింపు

పురపాలక సంఘము లన్నియు నేకరీతిగనే యున్నవని చెప్పవచ్చును. ఎల్లడలను నగరావసరములకు తగిన ధనము లేకున్నది. ఆరోగ్యము చెడి యున్నది, జనములు తగ్గి, మరణములు వృద్ధియైనవి. లింపు ముండి లేకుండుటచే టీకాలు ఫలప్రదములు కాజాలకున్నవని యూహించవలసియున్నది. ఎచ్చటను రోగులకు తగినంత వైద్య సహాయము లేనట్లు స్పష్టముగ తెలియుచున్నది.

మితవాదన

ఈసభను గూర్చి మితవాదన తీర్మానం "ఇండియాను సోషలిజం" కృత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—

"ఇదివరకు మితవాదన కార్యకర్తల సభ్యులుగ నున్న ఎన్. ఎస్. శివస్వామి అయ్యునుగారి అధ్యక్షత క్రింద మితవాదన కలకత్తానగరమున సమావేశమైనది. అధ్యక్షకోపన్యాసము ఆలోచనాయుతముగను, నిష్పక్షపాతముగను యుండి, ప్రస్తుత ప్రధానాంశముల గూర్చి విమర్శించినది. జాతీయమహావభాధ్యక్షకోపన్యాసముకంటె నిదియే మనరాజకీయసారస్వతమున నెక్కుడు ప్రధానమును వహించుచున్నది. రాజ్యాంగసంస్కరణశాసనలభ్యముల గూర్చి కండిత మోతీలాలుని యుపన్యాసముకంటె నిదియే సత్యమునకు సమీపముగ నున్నది. కాని ఒకవిషయమున మాత్రము మేము సర్ శివస్వామియ్యగుగారితో నేర్పడింక జాము. 'ఐతనశాసననిర్మాణమునకు చేయబడు అన్యాయశ్రుత్యలను తీవ్రముగ ఖండించుచున్నను, భారతశాసనసభలకు గల అధికారమును తగ్గించుటకు మేముంగీకరింప' మని వీరు దెలుపువాక్యములు స్వత్యప్రకటనావాంఛకే సబధించి యున్నవి. కంజాబు అల్లరులు జూగురుకు చాలకాలమునకు బూర్జుమే యీ కోర్కె బయలుదేరినది. బీసెంటుగూరి నిర్బంధము జరిగిన కొద్దికాలమున కది వెలువడెనని మాకు జ్ఞానము. కావున స్వల్ప ప్రకటనము సైనిక శాసనప్రకటనయే వాటికంటె ముందను వాదము ఆర్థవిరహించును. ఆవిధముగ జరుగునని యెవరును చెప్పలేదు కాని అంతములమున ప్రజాసమావేశనిరోధమును, వార్తాపత్రికాస్వాతంత్ర్య నిరోధమును, కాలటూకాసం నిర్మాణమును అంతయు నొందగలవు. ఈ సందర్భమున మనదేశము అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములతో నెక్కుడు పోలిక గలిగియుండుటచే, మనకాదేశముననుకరించుటయే లాభదాయకము. ప్రభుత్వములో భారతీయసభ్యుల సంఖ్య వృద్ధియగునను వాదముకూడ సందర్భముగ లేదు. ఆభారతీయసభ్యులు ఆంగ్లసభ్యులవలెనే తీవ్రముగ నిరంకు శాధికారులగుదురని మనకు తెలిసియున్నది. అందుములమున వీరు ముగ్గురుండుటవలన నెట్టిలాభమును కలుగజాలదు. ఈ భారతీయు లేకాభిప్రాయము గలిగియుండనిచో యింకను దుస్థితి రావచ్చును. కంజాబు దేశస్థితిగూర్చి సర్ శివస్వామియ్యగుగారి వాక్యములు తీక్షణములుగను, కొన్ని విషయములలో మోతీలాలుగారి వాక్యముల కంటె తీవ్రములుగను యున్నవి..... కాని, కరిచాలనమునకుగాని, రాజకీయములకుగాని సంబంధించని జాతీయ సమస్యలనేకములున్నవని వీరు తమ ఉపన్యాసములో గుర్తించక పోవుటయే వీరపువన్యాసమునందలి ప్రధానలోపము. కండిత మోతీలాలుగారు తమ ఉపన్యాసాంతమున దెలిపిన వాక్యములబట్టి, వారిదృష్టి రాజకీయముల కతీతముగ పోగలదని స్పష్టమైనది. జాతీయ జీవనమున స్త్రీల స్థితిగూర్చిగాని తన రాష్ట్రమున రాజకీయములయందు ప్రాబల్యము వహించిన వర్ణవిభేద సమస్యను గూర్చిగాని శివస్వామిగారి రొక్కమాటనైన వలనలేదు. మొత్తముమీదమితవాదనసభ (పేరుతోనేమి?) కవకాశమున్నదనియంగీకరించుచున్నాము. అదియొక ప్రత్యేక పక్షమని మేముతలంపజాలము. కాని, మన అధికారపార్లమెంటు (కాంగ్రెసు) సభాసూచనలను గూర్చి పునర్విమర్శగావించు రెండవసభగా నిది యుండవలయును. కాంగ్రెసు

సభలో వర్గాలలోచనము సలుపుట దీర్ఘమగుచున్నది కాంగ్రెసుమహాసభ క్రజలకు ప్రజాభిముఖమింది, జనసామాన్యమునకు రాజకీయములయందభిరుచి కలిగించు ప్రతిష్ఠాపకముగ మారుచున్నది. అయితే సభయందు మాతృభాష తెలుగు మాత్రమేయోగించు జనుమందులచే, ఆంగ్లవిద్యాధికులకును, జనసామాన్యమునకును నుద్యమము ఆటంకములు తొలగిపోయినవి. కావున కాంగ్రెసు సభను కొంచెము కట్టుపట్టి ఆపుచుండుట కొక ప్రతిష్ఠాపకము గావలసియున్నది. సర్ శివస్వామి అయ్యగుగారి మాటలబట్టి, ప్రజాజేమాభివృద్ధికి అధికారులతోడను, అసాధికారులతోడను, సహజముగ మితవాదనసభాధ్యక్షుని తెలియుచున్నది. కమ్యూనే ప్రత్యేకకార్యవిధానముగ బెట్టుకొనిన వ్యక్తిగాని, ప్రతిష్ఠాపకముగాని ఉపక్రమణకర్తని గోల్పోవుట సహజము. అందరిని చేయుత నొసంగ నొడు మానవున కెప్పుడును ఒక ఆదర్శముగడను. కలకత్తా మితవాదుల కొరకేర్పాటుకలగిన కార్యక్రమ ముత్సాహజనకముగ లేదు ధీశక్తియు, ఉత్సాహమును సన్నిభితము లై జాతీయాభివృద్ధికి తోడ్పడవలెను. మితవాద సభలో మొదటి లక్షణమున్నది. కాంగ్రెసు సభ రెండవ లక్షణముగనుకరుకవలయును."

ఎన్ కస్తూరిరంగయ్యంగారు.

కస్తూరి రంగయ్యంగారి వ్యక్తిపూర్వకత్వవలన దిందభిమాన లేటిదనియు వాకి అభినందనకరతనా విమర్శించబడునని, ప్రచురించబడినది. అయ్యంగారి గౌరవమున కెంతయు స్వల్పముగను సూచియుము లేదు. హిందూపత్రిక, కీర్తిశేఖరులు జ. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగుగారి సందర్శనా కీర్తి, చెన్నరాజభానియందు ప్రజాహితజీరియను పె పొందించుటకు మిగుల సాయపడెను. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగుగారి దేశసేవాభిలాష, రాజకీయపరిజ్ఞానము, లేఖనసామర్థ్యము, హిందూపత్రిక సుచ్చిత్రీ దెచ్చెను. కస్తూరి రంగయ్యంగారు హిందూపత్రికాధిపతులయిన నాటినుండియు, పత్రికాసాంప్రదాయములను కాపాడుటయేగాక, వాటికి మెరుగువైచెను. పత్రికను సర్వలక్షణ సమన్వితముగ నొనర్చెను. హిందూపత్రిక రూపరేఖ లేంతివార్తల దెప్పింప మొనరిడిన నాటినుండియు, ఆంగ్లోప్రాంతవపత్రికల యవసరము ప్రజలకు బూరిగదొలగి పోయెను. జాతీయవాదపక్షమునకు, మొదటినుండియు అయ్యంగారు తమపత్రికమూలమున ప్రోద్బల మొసగుచుండిరి. జాతీయవాదులను బహిష్కరించిన మొదటి మితవాదసభ, 1907 సంవత్సరమునందు చెన్ననగరమున డాక్టరు రిసెనిఫకర్ ఘోషుగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగినపుడు, హిందూపత్రిక జాతీయవాదులపక్షమున, కాంగ్రెసుసభ పాక్షికసభయని వ్యాసకరంకరలచే నిరూపించి, దేశమున ప్రజాభిముఖమింది. బీసెంటుప్రభుత్వం నిర్బంధవాససమయమున హిందూపత్రిక ప్రజాపక్షమునకు దేసిన సేవ, మిగుల ప్రశంసార్హము. కాలటూకాసం నిర్మాణసమయమున, హిందూపత్రిక నిరంతరం రాందోళనము సలుపుటయేగాక, పత్రికాపక్షములు సత్వైగవాదీక్ష కూడ నైకొని, తమ దృఢనిశ్చయమును కనుపఱచిరి. వీరు ఆంగ్ల దేశమునకు యుద్ధసంఘమువారిచే గొప్ప పోషిడినను, దేశీయోద్యమముగూర్చి అవకాశము దొరకినపుడెల్లయు ఆంగ్లప్రజల కెఱుకవరచుచుండిరి. హిందూపత్రిక అధికారవర్గమువారికి భీతి గొలుపుచుండెను. సర్ ఆర్థుర్ లాల్, పెంట్లెండుకభువుగార్ల వదిలినా విమర్శము, వారి లోపముల నెల్ల బయల్పరచి, అధికారులకు విభ్రాంతి గొల్పెను.

ను. ప్రజాపక్షమును త్యజించి, అధికార పక్షమున నెంచువారికి, హిందూపత్రిక వారలబడి గలిగించుచుండును. ప్రజాపక్షమునకు హిందూపత్రిక పెట్టి కోటవలె నున్నదనుటకు సందియములేదు. హిందూపత్రికనుండి, ఇటీవల 4 రావతు నైకొనిడినను, అందుచే హిందూపత్రికా గౌరవముగొంచుచుగాని, ఏమాత్రముదగ్గలేదు. దేశీయులచే నడువబడు ఆంగ్ల దివపత్రికలలో, హిందూపత్రిక అగ్రస్థానమును వహించుచు జాతీయవాదుల కండగనున్నది. కస్తూరి రంగయ్యంగారు నాల్గుసంవత్సరములనుండియు, ప్రజాహితజీవితమున నెక్కుడు ధారాళముగ పాల్గొనుచు జాతీయవాదులకులగ పేర్గాంచిరి. కంజాబు దుస్థితి నివారణమునకై తమ పత్రికమూలమునను, పంజాబునిధికిధనము సేకరించుట మూలమునను, వీరు సలిపిన సేవ ప్రశంసార్హము. అమృతసరపు కాంగ్రెసు సభలో, చెలమొసపర్ల ప్రభుత్వము తొలగించుట విషయమై, వీరు గావించిన యుపన్యాసము సభ్యుల సంపూర్ణామోదమునకు పాత్రయ్యెను. ఇట్టి దేశసేవకు కీ, జన్మదినోత్సవ సందర్భమున, ప్రజలభినందనములనొసగుటెంతయు సముచితము. ప్రజలూ తమకు మేలొనర్చుచున్న ప్రముఖులకు సముచిత గౌరవమొసగుట, భావ్యభివృద్ధి సూచకము కస్తూరిరంగయ్యంగారు చిరకాలము దేశసేవ జేయుచుండు వాకి దీర్ఘమురారోగ్యములు ప్రసాదించబడు గాకయు గోరుచున్నారము.

ఆశమానమున పట్టుకొనుట:— కంగ్రెసుపక్షమున గ్రామమున సోనాడు రాత్రి నిశ్చయము 4 గురు వెనకను వాడు యిద్దరు దెంగలీలు అడవినిమీదమున కోట్లదిరి సొక నెట్టుక్కి ద హొన్నిని మొదల గ్రామములలో కొందరు చూచిరి. మీ రెవరిని అడుగగా మేము పంపిద పోవునన్నామని వారరి. వారి కనుమరము కదలక పోయి దశేదాహు తొడపిడి. దశేదాహు కుడికొండకు రచ్చి వారి వారుగురి పట్టుకొనిరి. వారిని బహుశకు తీసికొని పోవు సందర్శనెయ్యలో వెనకను వాద్దరు తప్పియకొని పోయిరి. అంత, అనుమరము బలమై వారి మూట ముల్లలం కోధువగ ఒక పిస్తోలు, కొన్నిటపాము, కొంత మంచు, ఒక త్రి, కొన్ని సీసాముక్కులు దొరకినవి. వారిని కరసామును దుండె.

సర్ హెన్రీ రాటిగూ గారు:— క్రితమునకు వ్యాఖ్యయూర్తి రాటిగూ గారి నరణమును గూర్చి సంతాపమును తెలుపుట లావల్యమై హెన్రీయ్యందు వ్యాఖ్యయూర్తి:— వ్యాఖ్యవాడును రి క లేదని సమావేశమై. సర్ ఎవ్వర్లు మిక్కిగను గారును చీపు క్రికటరీ వ్రేనేమి క్రికటరీయను సప్పిరి. వ్యాఖ్యవాడును పక్షమున ఫడలు హుస్సేను బెల్లల వ్యాఖ్యవాడుల పక్షమున హెర్బర్టు గారును వ్యాఖ్యయూర్తి పక్షమున వ్యాఖ్య చెరిను గారును ప్రసంగించిరి. ఆనాడు సంతాపనూచకముగ హెన్రీయ్య మూడుబడెను.

స్త్రీబాంధియనుట:— ఈనెల 4 వ తేదీ ఆదివారమునాడు రాత్రి బహుళం వెనివారి ఉత్సవ మోటారుబాంధి కొట్టుకొనినాడు ఒక కంటెవతో కొట్టుకొని మునిగిపోయెను. కంజాత దానిని తేలసేసి. దానిలో నొకడు చనిపోయెనుండును.

Congress Sub-Committee and Lord Hunter.
LAHORE, January 6.
With reference to telegrams exchanged between Pundit Malaviya Chairman of the Congress Sub-Committee and the Disorders Committee, the Congress Sub-Committee has issued the following communique:—The Congress Sub-Committee considers that Lord Hunter's Committee has taken up an erroneous position. Whilst it is quite true technically that it was competent for the sub-committee to lead non-official evidence and to cross-examine official witnesses, the reply merely begs the question for Lord Hunter and his Committee knew why in the opinion of the Sub-Committee, with leaders not being permitted to attend Committee sittings for the purpose of giving instructions, it was not possible to lead non-official evidence and to conduct cross-examination in an effective manner. That serious objection having been removed by the release of leaders under the Royal amnesty the sub-Committee thought it but right to bring the matter to Lord Hunter's notice and to offer assistance. It is, therefore, a matter of painful surprise, that Lord Hunter should not have seen his way to avail himself of the opportunity offered to him of having before them the principal leaders who could have thrown a great deal of light on the events of April and the months following. The Sub-Committee considers that the fact that Lord Hunter's Committee passed six weeks in Lahore, has been utilized to justify the rejection of the sub-committee's offer is not only irrelevant to the issue but is symptomatic of something disquieting.

కౌటుక్కుల వార్తలు

[వైద్య వార్తలు]

ఇండియా కార్మికులయొక్క మార్పులు

లండను, జనవరి 1:— ౪౦ భావము మార్పులను గాని స్థాపనను ౪౦ విధములు మార్పుగాడు హిందూజాతీయ కార్యకర్తల సహాయ ముగ్రహితులను సారంభించిరి. సి. ఆర్. కిన్సెన్సానే ఎన్. కె. ప్రాసెగారిని మాంపేగుగాడు తమ ముఖ్య అంతరంగిక కార్యదర్శిని నియమించిరి. ఆనంతర భూపేంద్ర నాథనుగాడు హిందూజాతీయ కేంద్ర మధ్యల వీటిని నెలలో వచ్చెదరు. క్రమం మింగుతున్నందున ఇండియా కార్మికులలో ఒక్క ౪౦ కేంద్ర నాయకులుగాడు తప్ప వేరే భారతీయ కార్మికులు లేరు.

జాతీయమితి.

లండను, జనవరి 2:— న్యాయాంగుండి డెయిలీ తెలి గ్రాఫిక్స్ (తెలి నెస్) నిర్మింపబడిన గర్భ మెంటు నెస్ నే టు నాయకులు హిందూజాతీయ జాతీయమితిలో నోటులన్నిటను గూర్చి నేటివార కార్మికుల వరకుల నంగీకరించుచు విషయముగూర్చి వై కాంట్రీ గారితో చాలామాటలు ప్రసంగించిరి. అట్లంగీకరింపక పోవుచుల చాల ఇబ్బంది కలుగుచు గ్రేగారు తెలియబరిచిరి. కేంద్రా అప్రెంటిస్ లియకు నెంబు నే తాను అనుమతిని తెలిపెను. మరియు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వవారు నాటివి బలవరములు బలవంతము చేసెను. అందువలన జాతీయమితి నిలుచుటయే దుష్ట మగును. కిక్కిన నె నేటరులు, అధికారులు మొదలగువారితో మాట్లాడినపుడు గ్రే గార్లు చెప్పిరి. ఆనంతరం కంగీకరింపరాదని కట్టుపట్టువారు బ్రిటిష్ వలసజేతములకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మిచ్చుటవలన చాల నష్టము కలుగు నని అనుమాన మొందుచున్నార. ఆమె రికా సంయుక్త రాష్ట్రాలకు, బ్రిటిష్ ప్రాంతాల్లోనుండి నో కేరీని నోటులందలయిన పట్టుపట్టు జాతీయమితికి చాల ప్రమాదకరముగా నుండగలదు. బ్రిటిష్ వలసజేతముల కిచ్చిన టులనే ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములకుగూడ ఆరు నోటుల నియమలయనను బాన్సుగాని తీర్మానమును బ్రిటిష్ వలసజేతము లంగీకరించునా యని ప్రశ్నింపి అట్టియేర్పాటులన ప్రాప్తమై ఇటలీ మొదలుగాగల ఇతరసభ్యులకు చాలనష్టము కలిగించును. కావున నది పాసకేంద్ర ప్రభుత్వర మీయబడెను.

బోలైవిక్కుల చర్యలు.

లండను, జనవరి 2:— ఎస్టోనియా తాత్కాలిక సంగి రూఢి యయ్యెను. అది బోలైవిక్కులకు సూతనోత్తేజమును కలిగించుచున్నది. లాట్వియా సావియట్టు రష్యాతో రాజు భారముల నదుపు సూచనలు కన్పించుచున్నవి.

క్రమం తాత్కాలిక సంగి 7 కోజులవరకు నుండును. అటువెనుక ప్రతివారమునూ నాని పరిమితి వరకు హెచ్చింప బడుచుండును. తాటాకిక జేతముల సహాయ బాసంగి కర్ర ములో నిర్ణయంప బడినది. బోలైవిక్కులు ఎస్టోనియా స్వాతంత్ర్యము నంగీకరించిరి. పిన్లండు సింధుకాఖను తాటాకికము చేయుటకు గూడ ఏర్పాటు లొనరింప బడెను. తెలికా బా నదికి పర్మియను ప్రెల్మిటేచీ వరకును ప్రెయ్ము లండకుండ చేయుటకు బోలైవిక్కులు పూచీపడిరి.

దాని రంగమున తాను జను మొదలగుటకు వెళ్ళు తేలికలది తెలిపిన పట్టుకొని నటులకు రెడ్డును ప్రకటన చేయుచున్నాడు. డెనికు నెనాని రాయబాపు, నోనో తెలిగ్కులను గాపాడ జాల దనియు, ఎకటిరిన్ బాపును పట్టుకొనుట వలన తమ సైనికుల కెంతయో లాభము కలిగిన దనియు, ఇందువలన నిష్టకు నది ఉభయపార్శ్వములందు రెడ్డు గార్డులు క్రిమియా, ఫేర్స్, ఒడెస్సావరకుల దారి తీయదనియు రెడ్డు సైనికాధికారులు ప్రకటించుచున్నారు.

రుష్యా బాగ్దాదు యినువదారి.

లండను, జనవరి 1:— బాగ్దాదు బాగ్దాదు జేత మెం తిన యినువదారి కోజులకు 14 మైల్ చొప్పున చేయబడు ననియు, ఆ దారిని రెయిలుబట్ల వరుగట్టుటకు సాధ్యమగు సంత త్వరలో ప్రయత్నము లన్నియు లొనరింప బడు ననియు ప్రతిబోధనకు బోవు ప్రయోజనముల బట్ల 28 గంటల సేపు నడచు ననియు రైటరుగారికి తెలిసెను.

కెయిజుగారి లేఖలు

లండను, జనవరి 2:— కెయిజుగారు బాగుగారికి 1800 సంవత్సరములో వ్రాసిన మరొకన్ని బాబులను మార్చింగు పోస్టు కర్రక ప్రకటించు చున్నది. ఆ బాబులో కెయిజుగారు పరానువారిని చాలవరకు దూషించిరి. “యూరపు కాంతిని గాపాడుటకు నేనెంత ప్రయత్నించితినో భగవంతు డెరుగును. కాని ప్రాప్తజేత మిచ్చుట రీతిని కాంతి నియమముల నన్నిటిని భంగపరచు చుండు నేని యూరపు ఇదివర కెప్పుడు జూచి యుండని మహాభూత సంగ్రామము సమమాత్ర గలదు. అప్పుడు నీవు వారి పక్షమున జేసెదవేని ఆరు ముఖ అక్రమముగ నడువకుండ జూచుచుండును. భగవంతుని కాపరక్షణ నా రెల్ల కాలమును బాధనొందుచుండును.” బ్రిటిష్ వారి విజేత విధానము గూర్చి ఆత డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. — చుట్టూరూ సముద్రమందలి తమ విజేత విధానమును బ్రిటిష్ వారు మార్పుచున్నట్లు గోచరించు చున్నది. ఏలనక రెండుకోజుల క్రిందట ఎం. మేటలుగాడు మావిజేత కార్మికులయొక్క పీడును అధికారి జ్యోతులు బ్రిటిష్ వారి పట్ల చాల అసంతోషముగ ప్రకరించుచున్నారని ఇట్లు చెప్పిరి. “ఇంగ్లం డిట్టిదాని కొక్క గడిచి యైవ సహించదు. ఈజిప్టులో కొంతభాగము నిచ్చి ప్రాప్తము తనంతయు జేసికొనిన పిచ్చుట మేము మీరకు జాడగలము.” అధికారి మేము వారు చెప్పినట్లు వివరములను ఇంగ్లండు యాధ్యక్షులు చేయుటకున నెం దియదనిఅతడు చెప్పెను. ఈ విషయమును బ్రిటిష్ వారి తి పరపాసానుదయుగ ప్రకరించుటయేగాక నన్ని విషయము లందును అనవసర ప్రజేతమును గలిగించుకొనుచున్నారనియు, వారి కెప్పుడైన ఏదేని యాపద వచ్చునని నే నియమమును సహాయము చేయనినను సతనికి చెప్పితిని. దీనివలన వారికి కొంత స్థిమిరము కలుగు నని భావించుచున్నాను”

బర్మా గ్రామపరిశ్రమలు

లండను, జనవరి 2:— బ్రిటిష్ సంగుకునారి భార తీయ కాలవారి యెటుల బర్మా చిత్రకళాభోగ్యుని ఎ. ఎఫ్. మోనుగా రొక ఉపన్యాసమును చేసిరి. ఇటీవల లండనునొ నొనరించిన బర్మా గ్రామపరిశ్రమల ప్రదర్శనము చాల లాభకరముగ పరిగమించినది. అందువలన బర్మా ఎరు మతివాములు చాల విశేషముగ సరకులను తయారుచేయు వలయు నావశ్యకత కలిగినది. సాధారణజనులకు చిత్రకళా విద్య యిచ్చి వారెక్కువపుట్టుటకు తయారుచేయునట్లు స రించుటకు జేతభావలలో అవిద్యను బాగుగ వ్యాపింపజేయు వలయు నని చెప్పిరి. అటువైది ప్రస్తుతము చాల విశేషముగ గొంబడు వస్తువుల సరికటను తయారు చేయవలయునని అతడు చెప్పెను.

సి బేరియా విప్లవము

లండను, జనవరి 2:— ఇరుకుటగుల్లో విప్లవోద్యమ ములు చాల విశేషముగా నుండుటవలన కోల్కాటు ప్రభుత్వ ము వారిని విధముల శిక్షింపుటచే జాగ్రత్తపడి రనియు, నగరసంరక్షకాధ్యక్షుని ప్రయత్నము లొనరింపబడు ననియు, యాధ్యక్షులు సంగింపకుండ విప్లవవాదుల నణగగొట్టుటకు జాపానీయులు ప్రయత్నించుచున్నార.

పోస్టాఫీసు అల్లరులు

లండను, జనవరి 2:— ఇరుకుటగుల్లో వెంటబెట్టుకొని వరపురుషుడు మాతవేషమున అర్ధరాత్రునపుడు లిరుకుట్ల పోస్టాఫీసును దాడిచి ఉత్తరముల నన్నిటి నేయూరి వారాయూరికి చేర్చు గడిలో పడి పోవుట ఆదర్శము మొదలగు వాటిని చేసి జానుగువేల సావరముల నడపారించిరి. అధికారి తనిచేయుచున్న 12 రకు తుపాకులను కార్మికులచే వదిలినది తెలుపబడకుండ చేసికొని వారు పారిపోయిరి. ఇంత వర కెవ్వరును తట్టునడలేదు. ఇన్స్పెక్టర్ అధికారులకు సైనికులు కావునాదు.

డెనికు నేనాని - పరాజయము.

లండను, జనవరి 3:— బోలైవిక్కుల సంతక మొకటి ఇట్లు తెలియుచున్నది. — డెనికు నేనాని కనేక పరాభవ ములు సంభవించి అతని ప్రధాన కిరీర మనవత్సరకరణమగుట వలన అతనికా నే రొమా మోషిస్కి నేనాని యాజమాన్యమున కొత్తప్రభుత్వ మేర్పాటుచేయబడెను.

జర్మనీని సమాధానము గోరుట.

స్టూరిను, జనవరి 2:— సైనికయా సంరక్షకాధ్యక్షు మేర్పు తవలడిన జర్మనులు చల మేల వాచ్చింపబడె నని ఉన్నతసభ వారి జర్మనీ నడిగిరి.

ఉన్నత సభ.

స్టూరిను, జనవరి 3:— బోలైవిక్కుల వాడికి భయ తడి దక్షిణయూరప్రజలందఱును మురక్షితముగ నావదేత మును విడచుటకు తగిన యేర్పాటులను చేయవలయు నని డెయిలీ మెయిలు వ్రాయుచున్నది.

బోలైవిక్కులు; ఎస్టోనియనులు.

లండను, జనవరి 3:— డెనికు కోల్కాటు నేనాని లొందిన పరాభవములకు గూర్చి డెయిలీ మెయిలు కర్రక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. తెనికాగారు తమ బోలైవిక్కుల సైన్యముల నన్నిటిని సి బేరియామీది కంపుట కిచ్చివదల టున్నది. అచట జపాను సైన్యములు సమరసిద్ధముగ నున్నవి. అందు చేత సతకు హిందూజాతీయవైపు లిగి వచ్చిమోతర ప్రాంత ములం దున్నయూకల చెలరేగించి భాంధవమృత్యు. అందువలన మనకు చాల అపాయము కలుగును. అందుచేత హిందూజాతీ పు సరిహద్దులు దుంచి అపాయస్య సావర్ధ్యము గలవారి వత్తమునం దుండినవలయును. అప్రస్తు యాధ్యక్షులు నడపించుటలో పూర్వకద్ధము చాల విశేషముగ ననుసరింపబడినది. మన యాధ్యక్షుల సైనికోద్యోగులలో మెం ది మెంటు ఆదర్శక నియమింపవలయు ననియు ఆత దాగునిక యాధ్యక్షులతోరమును బాగుగ నెటిగి యుండవలయుననియు, అతని నియమించుటలో నియమము నాల స్యము చేయవలదనియు నది వ్రాయుచున్నాడు.

మార్చి సోషలబోధులకు మార్పుల బోధనలకు యుద్ధాత్మకమార్పుల మీయబడు చుండున రేట్లకు మరెందు రేట్లకొరగ కూలాల నీయ నంగీకరించిరి. అందువలన నిజమై వారికి టక్కు 18 42 పెన్సెల చొప్పున కూల లీయబడును.

1920 వి సంవత్సరమునం దొనరింప నెంచిన వర్తకప్రద ర్శనము విషయమును బ్రిటిష్ వారి వ్యాపారము ప్రపంచమంతటను బాగుగ వ్యాపించునట్లు చేయుటకు గొప్పగొప్ప ప్రయత్నము లొనరింపబడుచున్నది.

వైద్య గ్రంథములు

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీవతి బి. ఎ., ఎం. బి. సి. ఎం. గారిచే రచియింపబడినవి.

1. అటువ్యాధులు 0-12-0
  2. చంటిబిడ్డ 1-0-0
  3. కలరా 0-7-0
  4. మలేరియా (చరిత్రకరము) 0-7-0
  5. ఆయుర్వేదమునందలికొన్ని ప్రత్యేక ప్రయోగములు 0-4-0
  6. Principles of Ayurvedic Treatment (English) 0-8-0
  7. Some Important Prescriptions in Ayurvedic (English) 0-4-0
- ఈ గ్రంథములు కోరువాడు ఆంధ్ర ఆయుర్వేద జ్ఞాన ధాలయవాకి 19 హరిసుకోడ్డు, మాంటుకోడ్డు, చెన్నై పట్టణము అను చిరునామాకు వ్రాయవలెను. (1985)

649 నమకము 1842

బంగారు, వెండి, రత్నముల నగలును, ఇతర వస్తువులును వాటిను యిచ్చిన పుస్తకాని వైకము ఇవ్వబడును.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ, 25, చైనాబజారుకోడ్డు, మదరాసు.

నగలు నాణ్యముగాను, పూచీకోడను నర్మయన భర లకు తయారుచేసి విక్రయించుటకు వుంచుచును. తయారున లేనివాటిని అతిక్రమముగా అర్ధరూపేక తయారు చేసి ఇవ్వబడును. ఒకసారి అర్ధరూపేక నగలు తయారు చేసుకొన్న వారికి వ్రాసి మానమృతం తెలుసుకోవచ్చును.

ఫోర్టు సెంటు జార్జి గెజెటు

వి. సి. యస్. ఆఫీసర్లు

యస్. జె. రిచ్చర్డు గారు గవర్నమెంటులోలో నుండి పర్ డిపార్టుమెంటు కార్యదర్శిగా నియమింపబడిరి.

యస్. సి. హార్వీ గారు వికాఖపట్నం అసిస్టెంటు కలెక్టరు మేజిస్ట్రేట్ గా నియమింపబడిరి.

హెచ్. ఎ. వాట్సన్ గారు డైరెక్టర్ ఆఫ్ లాండు రికార్డుగా నియమింపబడిరి.

జూడిషియల్.

రావుబహదరు డి. వరదరాజులు నాయకులుగా అనంతపురం జిల్లా సెషన్స్ జడ్జిగా నియమింపబడిరి. సబ్ జడ్జి కనక కల్లి రంగనాథులు నాయకులుగా రిజిస్ట్రార్ ప్రివిలేజీలకు ఇయ్యబడిరి. సి. వి. కృష్ణస్వామయ్య గారు సెల్లూరు సబ్ జిల్లా సబ్ జడ్జిగా నియమింపబడిరి.

పోలీసు

లారన్సు క్లిఫ్ గారికి ఒక సంవత్సరము ఇ. హెచ్. హెచ్. లూయిస్ గారికి 4 నెలలు ప్రివిలేజీలకు ఇయ్యబడిరి.

జెమ్సు బకెట్ గారు అనంతపురం నూపరం టెండెంటు ఆఫ్ పోలీసు పర్సనల్ అసిస్టెంటుగా నియమింపబడిరి.

సి. యం. ఆల్ఫ్రీడ్ గారు అనంతపురం జిల్లా పోలీసు నూపరం టెండెంటుగా నియమింపబడిరి.

డిప్టీ కమిషనర్ ఆఫ్ పోలీసు యల్. విల్సన్ గారు గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా హోమ్ డిపార్టుమెంటునందు సెక్రెటరీ డ్యూటీయందుంచబడిరి.

మేజిస్ట్రేటు.

రావుసాహెబు కె. వి. శ్రీవాస అయ్యగారికి (సెల్లూరు) స్వదేహతో ఇంగ్లీషునందు సాక్ష్యము గ్రంథము చేయుటకు అధికారిమయ్యబడిరి.

సి. ఆర్. హుజుర అయ్యగారు (డెవ) మవులి మహమ్మద్ రజాసాహెబు లెల్లామి బహదరుగారు (గుంటూరు) మొదటి తరగతి మాజిస్ట్రేటుగా నియమింపబడిరి.

మనిసిపాలిటీలు

గిర్గిరాల మొకట నూర్జులకాళరావుగారు, చావలి రామసోమయాజులుగారు, పూరం అయ్యర రాజాజుగారు కాకినాడ మనిసిపాలిటీ కౌన్సిల్లుగా నియమింపబడిరి.

తాలూకా బోర్డులు

కె. చిన్నకేరకయ్యగారు సరసా రావు పేట తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగను, యం. గున్నయ్యగారు గురునూరు తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగను, కె. ఇస్మయ్య రెడ్డిగారు ఆదోని తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగను, డి. గామచం ద్రయ్యగారు హుస్సేన్ తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగను నియమింపబడిరి.

జిల్లా బోర్డులు

కె. మొకటరంగ చార్యులుగారు పి. లక్ష్మీనరాయణ అనంతపురం జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగను సోమశాఖ మజ్దూరుగారు కోరాపేట జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగను నియమింపబడిరి.

విద్యా కాళి

లాకాశేత ప్రాసెస్ డి. యస్. వారాణసు అయ్యర్ గారికి డిసెంబరు 18-6 తేదీ నరకు నెలకు ఇయ్యబడిరి.

పార్సీ కలెక్టరు సబ్ అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టర్ వి. వారాణసుగారికి 3 నెలలు ప్రివిలేజీలకు ఇయ్యబడిరి.

రిజిస్ట్రార్లు.

గులాం మహి యద్దీక్ సాహెబ్ బహదరుగారు రిజిస్ట్రార్ ఆఫ్ ఇన్స్పెక్షన్ గా నియమింపబడిరి.

రిజిస్ట్రార్ సి. శ్రీవాస అయ్యర్ గారు కోయం బత్తూరు-సిరిసిల్ల రేంజీకి మార్పబడిరి.

సబ్ రిజిస్ట్రార్ పి. వరసింహ రావుగారు వికాఖపట్నం రిజిస్ట్రార్ గా నియమింపబడిరి.

ఫారెస్టు.

రేంజర్ వి. వి. వై దీక్షిత్ అయ్యర్ గారికి 3 నెలలు ప్రివిలేజీలకు ఇయ్యబడిరి.

రేంజర్ కె. రాఘవరావుగారికి 1 నెల ప్రివిలేజీలకు ఇయ్యబడిరి.

డి. పి. డబ్ల్యూ.

డి. యల్. సోమయాజులుగారు మొదటితరగతి ఒక డివిజన్ నియమింపబడి కోరాపేట మార్పబడిరి.

ఐ. రాజగోపాల రెడ్డిగారు మదనపల్లి డివిజన్ మార్పబడిరి.

దర్శి చెంచయ్యగారు - అభివందనములు

గౌరవనీయులగు మేకటప్పయ్య మంతులుగారి యుత్తరము. చెంచయ్యగారి నిర్బంధ విమోచనమునకు సుతోషించుచు జేతునందలి మలుపు చెంచయ్యగారికి అభివందనముల పంపుచున్నాను.

మానసియులగు కొండా మేకటప్పయ్య మంతులుగారు ఈ విషయము చెంచయ్యగారికి వ్రాసిరి:—

“అక్రమ నిర్బంధముండి విడుదలై మీ బంధువుల వారి మధ్యను, మీ జేతలను మధ్యను చేరి, యానందించుచు, స్వేచ్ఛ ననుభవించుట మీకు నేటికైన నుపకారము గలిగినందులకు సంతసించుచు, నామకులును, అంధ్రీయహా జనరభా స్థాపిత ఉపసంఘమువారి పక్షమున మిమ్ము నభినందించుచున్నాను. మీరు జేతనేవారకులై ఇరికింపండి మీకు కలిగిన యరకాళములకు వరగా సాధన వినియోగింప నీశ్వరుడు మీకు దీక్షామయ్యమును ఆశీర్వాదమును, బలమును లేవన నొసంగు గాక యిది ప్రార్థించుచున్నాను.”

మాతే గంగరాజుగారి తంతువార్లు

ఏలూరునుండి గ్రంథి రామమూర్తిగారి తంతువార్లు నివృత్తి.

“జమీందారు మాతే గంగరాజుగారు ఆర్యవైఖ్య సంఘముపక్షమున నభినందించుచు, మీ రొకసారి ఏలూరుకు విచ్చేయకొనుచున్నాను.”

అంధ్రసినిమై యెప్పు సుమమువారి యుత్తరము

అంధ్ర సినిమై యెప్పు కమిటీవారు ఈ క్రింది సంతకమును చెంచయ్యగారికి పంపిరి

“భగవానుని కటాక్షమున మీరు మరల మీ బంధు జన సంఘములకు జేతనులకు మా కుతంతా సుతోషముగాను న్నుడి. అంధ్రజాత్యుదయమునకు స్వకేంద్రుల మీరు సేవచేయ జైతము తోడ్పడ కొరుచున్నాను.”

ప్రొద్దుటూరు ఆర్యవైఖ్యసభ

వైసముముళాడు ఈ నెల 3-6 తేదీని డాక్టరు సామి కెట్టిగారి ఆధిపత్యముక్రింద నొకవైఖ్య సభ కూర్చి దర్శి చెంచయ్య శ్రేష్ఠిగారి బంధవిముక్తి కిందించినందులకు గవర్నమెంటువారికి మందనములు ఆచరించుచు నడవ చెంచయ్య శ్రేష్ఠిగారికి సంతోషవార్త తెలుపుటకు తీర్మానింపబడి తంతువార్లు పంపబడినది.

బర్మాప్రతినిధులు:—బ్రిటన్ జేతనులోని మిత్రులసలహా ప్రకారము బర్మాప్రతినిధులు ఇంగ్లాండునుండి యీ నెల 12 వ తేదీని బయలుదేరుదురు.

కేసుసతి అపీలు:—తన సోదరిని కల్గించిరన్న త్రికి దివసములకు కేసుపడిన కేసుకు కలకత్తా హైకోర్టులో అపీలు చేయుగా అపీలు అంగీకరింపబడినది.

సిటీ ఆఫ్ బరోడా యు. శాస 16-వ తేదీని లిజరు ఫోలు నుండి కలకత్తా బయలుదేరవలసి యున్నది దీనికి ఇదియే మొట్టమొదటి ప్రయోగము.

విజ్ఞానము ప్రాబల్యము, అంతుముఖ్యముగ కాపాడు ప్రయత్నములచేత చివరలో నల్లయదు వాడుక చాల మితి మీరి పోవుచున్నదనియు, సంధి మరుతులప్రకార ముచెడ్డముల వాటు నావుటకు తగిన ప్రయత్నము లొనరింపబడవలయుననియు వైస్రాయ్ (రామయన్నుని).

బర్మావృద్ధుల విజ్ఞప్తి:—సంస్కరణ చట్టమును బర్మాకు నూడ వ్యాపింపజేసిన ప్రస్తుతము చాల హానికరము. కాన నల్లము చేయరాదు. కాదనుగాను నూరించిన సంస్కరణములు చాల అనుకూలముగా నున్నవి. జనాలయములలోకి కాలి కోళ్లతో వెళ్లుటనుగూర్చి కాదనుగారి ప్రకటనను సంక్షిప్త కరముగా నున్నదని విజ్ఞప్తిలో వ్రాయబడినది. 1000 మంది సంకీర్ణములు చేసిరి రంగూరు వైస్రాయ్ కు ప్రకటించినది.

కీరతాదర్శనము:—పాదరామయ్యగారి కీరతాదర్శనము ఈ నెల 8 వ తేదీ కేసరమునాడు చామనాలో జరిగినది. మొదట యమాంగారు క్రొత్తరెసిడెంటుగారియొద్ద కేగిరి. పిమ్మట రెసిడెంటుగారు మహాశయ రాగా యమాంగారు వారి నెరకొని దర్బారు మందిరమునకు గొనిపోయిరి. అచట వైఖ్యముగారు వారిని గౌరవించి, క్రొత్త రెసిడెంటు రనెలు గారు వైఖ్యముగారికి కీరతాను గురుతులను సమర్పించిరి. చందాతంబూలాదు లొసగబడినది.

వాపట్ల అ॥ డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 693/19

వాది:—బోరుపాటి వెంకటసుబ్బయ్య.

యెదిరి

ప్రతివాది:—కీరతాడి అయ్యయ్య.

యీ నంబరులో ప్రతివాదిమీద వాది ప్రామిసరినోటు తాలూకు బాకి రూ 49-18-6 అ మొత్తమునకు దావా తేగా సదరు దావాలో ప్రతివాదికి ఎన్ని పర్యామములు నోటీసులు చేయించినను స్వయముగా మాట్టియించ లేదు. కాబట్టి ఆక్షేపణ యొన్నయెడల ఈ నెల ఆంధ్ర ది 12-1-21 తేదీకి కోర్టు వారిముందు హాజరు కావలెను.

వల్లూరి వెంకట్రామయ్యగారు

వాదికరత్న క్షీరత.

పెనుగొండ డి॥ ము॥ కోర్టులో

1919 సం॥రం అసలు అర్జి నెం 75

అర్జి దారు:—నేటి వెంకటలక్ష్మయ్య.

కీరతా గ్రామములో నుండి 1918 సంవత్సరము నవంబరు నెల 24 తేదీన చుపోయి నేటి ఆర్యయ్యయ్యకు రాక లసిన పాకీలు క్రతాను కరయిరాల విమయములో 1839 నుండి రపు పక్కుమును సర్టిఫికేటు అప్రతకారము తనకు సర్టిఫికేటు యిప్పించనలెని ఆతనివికేతువు అయిన నీటి వెంకటలక్ష్మయ్యకు వల్ల యీ కోర్టులో 1919 సం॥రం డిక్టేటరు నెల 16 తేదీన అర్జి దాఖలు కాబడియున్న దనినీ నడక అర్జి విచారణకు గాను 1920 సంవత్సరము జనవరి నెల 22 తేదీన నిర్ణయించి యున్నదనినీ ఆక్షేపణలవారు ఆ దినము హాజరయి అర్జిరి ఆక్షేపించవచ్చు ననినీ యిందుమాలకముగా తెలుపడ మయినది.

హెచ్. ఆర్. శేషప్ప

(1792) అర్జి దారువరం వకీలు.

తిరుపతి డి॥ ము॥ కోర్టులో

సౌల్ నెం 1679 of 19

వాది:—చంద్రగిరితాలూకా మొగలలో యుండు శేపూర మునుస్వామిశ్రేష్ఠి.

(1798)

ప్రతివాది:—చంద్రగిరితాలూకా శ్రీశ్రీపట్నంలో యుండు సామి శేషశ్రేష్ఠి.

వై కనెన వాది తిరుపతి డి॥ ము॥ కోర్టులో వైకనెన నెంబరులో లావాదేవి తక్కువ పాకీ చెల్లుగాక పాకీ రూ 81-7-1 లకు దావా తెచ్చివాడు కా దావా 1920 సం॥రం జనవరి నెల 19 ది నాయిదా చేయబడియున్నది. ఆలోచన ప్రతి వాది హాజరు కానియెడల తకోరుముగా తీర్మానించబడును.

P. Radhapati

Pleader for Plaintiff

మ-రా-రా-శ్రీ, తిరుపతి డిస్ట్రిక్టు

మునసబువారి కోర్టులో.

O. S. No. 874 OF 1919.

వాది:—1 చంద్రగిరి తాలూకా యంగిలిపట్టు గ్రామంలో యుండు నవులూరు అప్పి నాయుడి కొమారుడు చెంచునాయుడు. 2. నడరు గ్రామంలో యుండు దేవప్రతికి వెంకమనాయుడి కుమారుడు నుల్లూకాయుడు.

ప్రతివాదులు:—1. నడరుతాలూకా పిల్లగ్రామం ముజరా కొత్తపల్లె గ్రామంలో యుండు పాపన్న కొమారుడు కన్నం తనచంగయ్య. 2. వెంగయ్య కుమారుడు చిలిపీకుల వెంగయ్య చంద్రగిరితాలూకాలో చేరిన యంగిలిపట్టు ముజరా కొత్తపల్లె గ్రామములో యుండు శ్రీ కోదండ రామస్వామి వారి భజనమందిరము తరపున వై కనెనంబియ్యండు వాడును నడరు గ్రామనివాసము లందరికినీ బదులుగా (Representative Capacity లో), వై నమూరు చేయబడియుండు ప్రతివాదులవై యాదావా తెచ్చి యున్నాను. అట్టి నడక వాదును నడరు గ్రామము లందరి తరపున దావా తెచ్చుటలో ఎరికైనను ఆక్షేపణ యుండు నెల 9-1-1920 దిన వైకోర్టు వారి ఎరుకు చేతులవై నమూ, క్షీరతములముగా వై నమూ, శ్రీ Authorised agent మూలముగా వై నమూ, హాజరయి ఆక్షేపణలను చెప్పుకొన కలయునని యిందుమాలకముగా తెలియచేయడ మయినది.

M. Venkatakrishnamachariar, B. A., B. L.
Pleader, Plaintiffs.

బుధ వారము.

నెడరు గారు.

౧౮ నెలల్పాడు గాఢి సాక్షి యిట్లు తెలిపెను:- నేను
 అనామ్యువా బొడుకు వచ్చి అల్లరిలపై కారణభూతమైన కుట్ర
 యేమైన నుండెనేమో అని విచారించి వేసితిని. కాని నా
 కేంద్రాధికారులను దొరకలేదు. నుండగ నానాచింతి అల్లరు
 లను బుప్పెరిగి గంధిగారు చెప్పినందులకు నాకాశ్చర్యము కలిగి
 నేను వానినియూచి మూట్టాడితిని. కాని నాకు వారు పేదలను
 చెప్పలేదు. అల్లరి నివారించు గ నేర్పాటు చేసినవా
 పేదల అతముడు తెలియు నని వారు చెప్పి రే
 వారి పేదలను తెలుపమని. కాని నాయుండట నేను విచారించి

గ్రామమునకు (కేరళవారికి) రహస్యముగ నుండునని
 జాబున తరువాత వారు చదివించిపించిరి. దానిలోని సూక్ష్మ
 సంగతు లిని నేను ఏప్రిల్ 12-త తేదిని గంధిగారిని చూడ
 యుంటిని. అల్లరులతో విద్యాధితులకు సంబంధమున్నదని వారు
 తమ యంతస్యావహులతో ను ద సా రించి యున్న వారి
 పేరులను తెలుపు దని కోరితిని. వారికి కొంతసేప
 పేర్లు తెలిసిననని గంధిగారు చెప్పిరి. కాని వారికి తెలిసిన వా
 రంగీకరించినగాని అధికారులకు చెప్పకాల మనిరి. వారికి తెలి
 సినవారు నాయకులలో లేక అల్లరులకు పురికల్పినవారో తెలి
 యదు. అల్లరి జరిగింపుట వారు మూకలతోనండి తనియే ప్రస్తు
 తము వారు చెప్ప గలుగుచుండిరి. ఇంతకంటె నెక్కువ వారు
 చెప్పకాలరు. వారికి పేరులను తెలిసినవారు దానినందిన
 రహస్యముగ నుంచుమని కోరలేదు. అధికారులకు వారి
 పేరులను తెలుపుట కర్తవ్యంకర ముండనో ఉండదో కూడ
 వారినడిగి గంధిగారు తెలిసికొలేదు. వారి పేరులకు అధికారు
 లకు తెలిసిన యెడల నమ్మించి ద్రోహము చేసిన ట్టుగను
 గంధిగారు భావించిరి. అల్లరులకు కారణభూతు లైనవారెవరో
 బతుకుట తీరుటకు వారు యత్నించుచుండిరి. వారి కది
 సాధ్యము కావచ్చును. వారిని పట్టి ఒక్క
 గించుటకు గంధిగారికప్పుడు లేక కాని ఇతర విధముల బాటి
 బుద్ధి చెప్పి వారు చేసిన దానినికార్యజలను తెలిపి వారు
 తప్పు నొప్పునని చేసినదానికి పశ్చాత్తాపపడి, వారి దుర్మయ
 మానవన చనిపోయినవారి బంధువులకును, దెబ్బలు తగిలినవారి
 కిని బోషణ నిమిత్తము ధన సాహాయ్యము చేసిన
 యెడల వారి కంతకంటె నెక్కువ ప్రాయ
 శ్చిత్తము జరుపకక్కరలేదని గంధిగారు భావించిరి. జరిగి
 డేమిటో జరిగిపోయెను. గవర్నమెంటు వారూరకొని వారిమీద
 కేసుచేయగూడదు. వారిని తీక్షించుటవలన వారికి బుద్ధిగవ్వు
 టకు ఒడుటకొరకులు మరింత వివమించును. కట్టుబడుకొని
 ఉర్బాగ్రము పెద్దవనుష్యుల దగ్గరనుపోయి ఒకటిరిండుకో
 లలో తిరిగి నల్లరి జరుగునని భవించుచుండిరి. వారికి దబ్బిచ్చి
 తిండి సామగ్రినయ్యచుని బెసరించుచున్నాడు. ఉర్బార్లుల్లి
 బెసరించి ప్రజలనుండి దబ్బుగొనుచున్నాడు. ఇట్లుచేయుచుండ
 ప్రజలు బాలీనువారికి కష్టమండ యెందుకు కూర్చుండిరిని గం
 ధిగారిని ప్రశ్నింప బాలీనువారు రక్షింపగలనని ప్రజలకు నమ్మ
 కము లేక వారు దబ్బిచ్చి యూరకొనుచు డిరిని క్రూరుత్వ
 మిచ్చిరి. ప్రజలట్లు చెప్పుట భాగుండలేదని నేనుజిని
 పట్టుణులలో పోలికు వాచుండిరి. ప్రత్యేకముగ
 పోలికుభటులను కూడ నియమించిరి. ఇదిగాక సైనికులు వీధి
 లలో కాపుకాయుచుండిరి ఇంత బందోబస్తు ఉండినప్పుడు
 వారికి చెప్పినయెడల ఉర్బార్లులను పట్టుకొని సాగదీయగల
 రని నేను నుడివెతిని. సైనికులుకూడ నుండిరా యని వా
 మెందట ప్రశ్నింప నిజముగ నుండిరిని నేను పలికినప్పుడు
 ప్రజలు ఫిర్యాదు చేసి కోరదలచలేదని
 నుడివె. ప్రజలు తగిన సాహాయ్యము చేయన
 యన ఉర్బార్లులకు ప్రోత్సాహము కలిగి నేరములు చేయ
 చుండిరినియ నందునల: దాని నణదివేయుటతో నధికారు
 లకు కష్టము బధింపగుచున్నదనియ ప్రజలు తమ బాధ్య
 తను గుర్తించినవారై దానికి తగినట్లు వారు తోడ్పడినగాని
 దాని యంతకేరీ వారిదేయనియ నేను నచ్చబెప్పితిని. ప్రజలు
 తోడ్పడునట్లు తన యనుచరులకు గంధిగారు నచ్చబెప్పి తన
 పేరిట తాను బోధించిన సిద్ధాంతములకు భిన్న
 ముగ వర్తించి హత్యలుగావించి ఆస్తి భగ్నపరచి వర్తకస్వా
 మీరముచేసి వేలకొలది స్త్రీపుత్రులను తక్కువదోషము పెరుగ
 కపోయినను చిక్కులుపడి ప్రాణము లురచేతిలో పెట్టిగాని
 భీతి పొందవలసినంత ఆరాజకపు దళకు కలిగించినవారిని
 తీక్షించుటకు సహాయకారు లగునట్లు చేయవలసినదని నేను
 గంధిగారిని కోరినప్పుడు వారు తమ శిక్షికి కగిడట్లు
 పనిచేయుచు, తమ యుపస్యాక న గ్రహమున ప్రత్యేకముగ
 చూడించి అల్లరిచేయు స్వభావముగలవారుండు ప్రాంత్యము
 లకు తమ యనుచరులను పంపించి వారికందులోని సంగతులను
 చదివి విసిరించి, వారి దుర్మయములను వారి కఱుక పరుచు
 చుంటిమని నుడివె. ఆ యంతస్యాన సంగ్రహములో వైకలహ
 ను చేయుటకు వారు నిరాకరించిరి. గంధిగారి తత్వము
 లకు తిన్నయగ ననుచుక లేమియినచెప్పట కకకాతము కలు

జనాదు:— నీ వేదియు చిప్పలేదు. కాని ప్రకాశి
 యునుగ నుండినదికల్గునది లేదని నాకు చిప్పకొరక.

మేజిస్ట్రేటుగారికి పంపించిన తాను కలిగిన నుండి తన
ని జేయగల ప్రశ్నలను సాక్షి నుండి తీసి, సాక్షికి
ఆ సాక్షులను ముద్దాయిలగాని తూలవాడతన.

రైతులు

రైతులను నామం చేయించి రైతులను తరవాత
సాక్షులను రైతులను ఆఫీసుకు తరలించుటకును
తెలిపి. మూలము సామానులకు పోగు చేసి కిరస నా
యింపాసి తరలించెను. అప్పుడు గాలి బోయగ వీచుచు
దేను పెంట నీ నిప్పు మంటెను. గాలి తీసి తరలించడంత
తీయటకు వీలలేక పోయెను.

బ్రాహ్మణులు

ఎక్కడో పడు ప్రేమను నిధిగాగ నండిన బ్రాహ్మ
ణులు సాక్షులను మూలములను ముట్టు దానిని మూలము
వేసి తన ప్రాణములకు తీయదును బెడరించిన చెప్పి.

ఇంటరుమీడియేటు విద్యార్థి

గుజరాతు కాలేజీలో ఇంటర్మీడియేటు విద్యార్థి
తాను చూచిన సంగతులను తెలిపెను. తాను అల్లరిగాండ్రో
చేరలేదనియు కొందరు వైనుండి చూచుచుండిరియు చెప్పి
దుగారి కన్న కరడు తీసుచున్నాడు.

త్రయాలి గారు

ఎక్కిళ్ళు ఇంటికి త్రయాలి గారు తరవాత సాక్షు
లను అల్లరులకు సంబంధించిన కొన్ని సంగతులను వివ
రించి.

అంబాలాల్ సేనాభాయిగారు.

యంత్రాలాధికారి యగు అంబాలాల్ సేనాభాయి
గారు తరవాత సాక్షులను విచారించెను.

అల్లరుల జరిగినపుడు సేనాభాయి తన 12-వ తేదీని
వచ్చుచుంటిని. నేను బొంబాయి నుండి సాసోదరి అను
నూరుబాయి చూడలిని నాకు అనామ్యవాదాదు నుండి
వచ్చిన కంటివాస్తవ చూపితిని. పనివాండ్రో నామకు చాల
మటుకు బడి యుండెను. కాకందరు తనలో చేరవలసినదని
తెలుపుచు వ్రాయుచు నేను ఆమె నడిగితిని. నేను డొరికి
న తీసున వచ్చుచు జరిగిన సంగతులు తెలిపెను. గంధి
గారు 14-వ తేదీని సభజరిపి అల్లరుచేసినవాడు తన సేనము
నొప్పుకొనుచు కోరి. గంధిగారు 3 తోజులు ఉపవాసము
చేసి ఇతరుల నుడ నట్లు చేయవలయునని కోరి. గంధి
అననూయాబాయి గారకు తిరిగిపట్టుకొందురని తిరిగి జంధి
నుండెను. ప్రజలు దానిని విశ్వసించి నట్లుండెను. నేను కలవ
యను చూడలిని. అల్లరులలో సంబంధము లేని
వారిని పట్టుకొను సంకల్పము లేదని వారు చెప్పిరి.
అల్లరులు చేసిన నవాగు నమము నిరు
టకు నాకు ఆక్షేపణ లేకు. అల్లరులలో నే సంబంధము లేక
పోయినను యంత్రాలలలో పనిచేయు స్త్రీలు పిల్లలు దగ్గర
నుండి నవ్వును తుచ్చుకొని. అది న్యాయముగ నుండలేదు.
ఏ సంబంధము లేన వీరు దగ్గర నుండి నవ్వును
వనూలు చేయగూడదు.

అప్పుడు అధ్యక్షుడగు, అంబాలాల్ గారిని కొంత
వరకు తర్కము జరిగెను. గర్భ మెంటువారే నవ్వును నియ్య
వలసియుండునని అంబాలాల్ గారు చూపించిరి. నిరసనానులను
సామ్యులతోమని చెప్పి నట్లుండునని చెప్పినాడు గారు దానిమీద
నుడిచిరి. రైతులే యాద్యోగులను మినహాయించిండునకు
అంబాలాల్ గారు ఆక్షేపించిరి. వారిని మినహాయించగూడదు.
వీరులు వరహార ముచ్చుకోకుండ చేయవలయును. విరోధియను
లనుకూడ మినహాయించిండునకు ఆక్షేపించుచు రాంకినుగా
రి ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను.

నెట్లొక గారికి సాక్షియట్లు తెలిపెను:- నీయిలు కాన
ముల నల్లంపుపురుగు గంధిగారు సిద్ధాంతికిరించి. అందరి
నూత్తుకర్తయును సామాన్యులు ప్రహించెరు. ప్రజలందరూ
వీనినాచరింపజాలరు. వారు బోధించిన సిద్ధాంతములను నల్లరి
పుట్టుటకు ఆరణ్యకముండెను. జనసామ్యమునకు జ్ఞానము
కలిగింపవలెను గాని ఈకర్త ప్రమాదకరముగ నుండును
అందుచేత నేను కత్తాగ్రహాద్యములలో చేరకుంటిని

జగత్పూరాయణగారు ప్రశ్నించినపుడు సాక్షియట్లు
తెలిపెను:- నాటుపట్టుగారికి ప్రజానరాగము కలదు. కమ్మ
వనరు ప్రాటుగారికి కూడ నట్టిభావముండెనని చెప్పటకు
వీలులేదు. నిరసనానులమీద తుపాకులు వేసినది వనరు
లవచ్చుచు బయలుబిరక. నే నవ్వును వానిని విశ్వసించలేదు.
ఇప్పటికినికూడ విశ్వసించెను.

జగత్పూరాయణగారు ప్రశ్నించినపుడు:- వైకుంఠులను
తీసివేసి గంధిగారి పట్టుకోలేదు ఇదంతి వెట్టిరని చెప్పింను నని
వాండ్రు పనిలో చేరి అల్లరులు లేకుండపోవునని నేను నమ్ముచు
నాకు నిజముగ గంధిగారి అననూయాబాయి గారిని చూచు
వరకును పనిలోచేరి యుండెను.

తేపు తిరిగి విచారణ జరుగును.

సాక్షికి వార్తలు

(1)

పోపుట్రయ్య:- రెడ్డి పెంటు కలనల్ సి. యల్
కగన నుడు గారు పోపుట్రయ్య క్రీష్ణిగా నియమింపబడిరి.

సర్ పి. రాజగోపాల చారిగారు:- వీరి జేవా
సితి బాపగ నున్నది. వీరు ఇంకా 10 తోజులలో చెప్ప
పురికి వచ్చెదనని తెలియుచున్నది.

జెయిలుకమిమగ:- ఈకమిమగ వారు మంగళ
వారు రాత్రి చెంగల్పట్టుకు వచ్చిరి. వీరు రెండు
నూలులను దర్శించెదరు. వీరు 18 వ తేదీవరకు చెంగల్పట్టు
కు చేర యుండెదరు.

చెన్నపురి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము:-
వైసంఘమువారి యాజమాన్యముక్రింద సర్వముగ్తి గారు 10-వ
తేదీ కనివారం సాయంత్రము 5.30 గంటలకు సాద్యమువా
లుండు 'అవ్యుత్సరం కాంగ్రెసు' వై ఉపన్యసించెదరు.
యన్. కస్తూరంగయ్యంగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

మద్రాసు లిబరల్ లీగ్:- మద్రాసు లిబరల్
లీగ్ వారి యాజమాన్యముక్రింద గౌ. వి. యన్. శ్రీనివాస
కాశ్మీగారు 9-వ తేదీని శుక్రవారం సాయంత్రము 5-15
గంటలకు గోల్డెన్ హాండు 'సంస్కరణచట్టము' వై ప్రభు
ఉపన్యాస మొనంగెదరు.

ఒకడపన్యాసము:- ప్రాసర్ ఆన్ ట్టిగారు
'ఉన్నత వ్యాపారవిద్య' వై సోమవారం 12-వ తేదీ సాయం
త్రము 5-30 గంటలకు సెనేట్ హాలును దుపన్యసించెదరు.
టిక్కెట్లు కోరువారు పల్లిసిటివీరో, కమాండర్ చీఫ్ లోకు
ఎన్.కొండు ప్రాసి తెప్పించుకోవలెను.

నల్లూరు మండలసంఘము:- వైసంఘము పక్ష
మున ఈనెల (జనవరి) 9 వ తేదీ సాయంత్రము 4-30 ముం
టలకు పచ్చుకర్తలాలమును శ్రీమత కోస వేంకటరాయ
కర్తగారు నిర్బంధ ప్రారంభవిధివిధ్యుల గురించి యుపన్యసిం
చెదరు. శ్రీమత కాశీనాథుని వాగ్దేవరావు పంతులుగారు
అధ్యక్షత వహించురు.

కంట్లోయి విషయములు:- కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరు
కర్తయు జెజువాడ యందు కొంతటి కాగభూమణం గారి
యాజమాన్యము క్రింద ఒక సభ జరిపిరి. వాట్నక్ గారిని
కంట్లోయి అధిపతియల్ ఎన్.కె.వైరి నియమలయు ననియు, తన
సిల్ గారు ముచయూక్ ఛాపేట్ గారిని తక్షణము మార్చ
వలయుననియు తేయెడల సమయ సాక్ష్యము దొరక దుయు
తీర్మానములు ఆమోదించుడి ప్రభుత్వము వారికి పంపబడి
ని-త.తివాద.

సంస్కరణములు:- సంస్కరణముల సందర్భమున
పెన్షన్ డ్యూటీయం దుంచబడిన ఎల్.వి.యం. మాలిన వి. సి.
యన్ గారు నిన్న ఉదయం చెన్నపురేరిరి. వీరు గవర్నరుగారి
అతిథులుగా గవర్నరు పెంటు హానునందు ఉన్నాడు. వీరు
ఈదినమున గొప్ప ప్రభుత్వోన్మేళంలో కలసి మాట్లాడెదరు.
ఇంకా కొన్ని దినములలో చార్లెస్ రాబర్ట్స్ గారు వచ్చెదరు.
వీరిద్దరు కలిసి సంస్కరణముల అయింపం దుచు విధానమై
ఆలోచించెదరు.

యన్. కస్తూరంగయ్యంగారు:- వీరి వచ్చి
పుత్రి ఉత్సవ సందర్భమున సౌందర్య మహాసభకు కేపు
సాయంత్రము 5-30 గంటలకు ఒక సౌందర్య జరుగును. ఆ
య్యంగారికి ఒక అభినందనకరము నుచ్చించబడును. ఈ
ప్రకటనయందు ఈ క్రింద పేర్కొనినవారు దగ్గర్లో చేసివా
రు. లాడ్ గోవింద దాసుగారు, యన్. గురుసామి తెట్టిగారు,
వి. యన్. కర్మగారు, టి. రంగారావుగారు, కె. వాగ్దేవర
రావుగారు, టి. వి. వెంకటాచయ్యగారు, నదుల్లా బాదు
హసానాబాదు, సి. కల్లెక్ శెట్టిగారు, కె. యన్. అయ్య
నయ్యగారు, టి. వి. గోపాలసామి మొదలిగారు, టి. యం.
కృష్ణస్వామయ్యగారు, సి. వెంకటరంగం నాయుడుగారు,

ఎ. కృష్ణస్వామయ్యగారు, టి. ప్రకాశగారు, సి. యన్.
గోవిందరాజు మొదలిగారు, యన్. సర్వజిత్ గారు, యన్.
సి. సంజయరావుగారు.

వైద్యరాజులవధానిగారు:- ఆరధానిగారు చెప్పి
పురినుండి వరంగల్లున కేగి అచటి వైద్యప్రముఖులకు ప్రార్థన
చావరది అనట నొక అయుర్యేద కళాశాలను స్థాపించెనని
ఆంధ్రులకృష్ణకర్తకు ప్రార్థన. వారు మోస వాదాన కేగి అచ
ట 5-వ తేదీని హామ్యుక్తలవీ మోసరిగారి అధ్యక్షతక్రింద
జరిగిన సభలో ప్రార్థనాభ్యుత్సాహ వైద్యవిధానములను వివరి
యనగూర్చి యుపన్యసించిరి. ఆ యుర్యేద వైద్యవిధానము నా
భ్యుత్సాహమున కేమియును తీసిపోదని నడిచిరి. మోసరి
గారు ఆరధాని గారి కార్యక్రమము ఉభయవైద్య విధానవైపు
జ్యులును చాల ప్రశంసించిరి. ప్రార్థనే వైద్యవిధానములందు
నాకు నిరంతరము నిభియానము కలదు. ఓస్సానియూ కళాశాల
యందు మరల భారతీయ వైద్యవిధానములకు ప్రార్థనాము
లభింపగల దని నే నాశించెదను. ఆరధానిగారు వరంగల్లులో
అయుర్యేద కళాశాల నేర్పాటు చేయ గలగుట ప్రశంసనీయ
మని మోసరిగారు నడిచిరి.

యంత్రశాలల పనివాండ్రు సమ్మె

బొంబాయి నగరమున 85 యంత్రశాలలలోను 75 మునీ
వేయబడెను. పోలీసువారును వైనితులను అల్లరులు జరుగకుండ
గట్టి ఏర్పాటులు చేసిరి. యంత్రశాలల యజమానులు సేను
(5 వ తేదీ) మధ్యాహ్నము సమావేశమైరి. వారి కంట
నేపు రహస్యముగా నాలోచించిరి 2 లక్షల మంది పనివాండ్రు
పనిమానివేసిరి. కొలాబాలో కొద్దియంత్రశాలలు తప్పు తక్కిన
పన్నులును మూయుబడెను. స్థాయిసంఘమువారు సమయాను
కూలముగ పనిచేయుట కధికారము మొనంగుచు యంత్రశాలల
యజమానులు తీర్మానముచేసిరి. ఒక మిథాయి దుకాణమును
రెండు విద్యుత్తులు కాణములకు పనిచాగ్రు వ్రాసుకొనిరి. అం
తలో పోలీసువారు వారిని చెవరగొట్టిరి. ఇందువలన కాపేట
లో కొన్ని దుకాణములు మూయుబడెను. ఇది తప్పు యి
అల్లరులను జరుగలేదు. విద్యుత్తుధర పెరిగినందున మజరా 100
కి 85 చాలకు. 85 వంతున నియ్యవలెను. పని 12 గంటలుగాక
10 గంటలు మాత్రమే యుండవలెను. పనిలోకి వెల్లిన పదిదిన
లలోపు సేవోపాధు నియ్యవలెను. జీతముల మరసటి నెల
15 వ తేదీ నిచ్చివేయవలెను. ఈ మరతుల కంగీకరింపజిల్లు
యంత్రశాలలలో ప్రకటనప్రకటనలు కట్టవలెను. అవి మరాటీ
భాషలో కరప్రకటనలు నుద్రింపబడి 5 వ తేదీని పదివెట్టు
బడెను. యంత్రశాలల పనివాండ్రు సంఘము కార్యదర్శు లని
యిద్దరు సంతకము లుచ్చిరి. సమ్మెకట్టు ప్రారంభమైర వెంటనే
యీసంఘ మేర్పడువలెదనది. సంఘమున 6000 మంది సభ్యు
లు వ్పారని ప్రాసికము ప్రకటించెదనది.

ఒక్కసారి 2 లక్షలమంది మునివేయట యజమాను
లని నిచ్చవలెను. 15 దినముల క్రితము యంత్రశాలావరణము
ననే పనివాండ్రు బహిరంగముగ వెదనగకు చేసిరి. సమయాను
కూలను బడయుట కవసరమైనవో సమ్మెకట్టుటకు నిర్ణయవర
తెని వారి నామకు లచ్చును తెలిపి, పనివాండ్రు సంఘమునకు
మినహాండ్సు యూనియను అనుపేరు వెట్టుబడెను. ధాన్యము
మజరా మాటికి 85 గాక 85 గా నుండవలెను. దినమునకు 10
గంటలు మాత్రమే పని యుండవలెను బోసముత్యర్థ గా నియ్య
వలెను. జీతములు 15-వ తేదీలోగా నియ్యవలెను. యంత్ర
శాలల యజమానులు ప్రత్యేకము దుకాణములను
వెట్టిచి ఆవారవదాక్షులకు బట్టుకు చవక గా నియ్యవలెను.
పిల్లవర్తము చాల మోసముచేయుచున్నారని పనివాండ్రు
నిరి. ఇతరుల దుర్బోధనలవలనవారివారి ఆకస్మికముగ సమ్మె
కట్టిరి యజమానులలో కొందరి కనుమానుకలను. పనివాం
ద్రు పట్టుదలతో ఉన్నాడు. అన్ని యంత్రశాలలపనివాండ్రును
ఏకముగానే పనిలోనికి రావలెను గాని విడివిడిగా యునుచు
న్నాడు.

7-వ తేదీనూడ సమ్మెకట్టు తగ్గలేదు. కొలాబాచాల
దురముగ ఉన్నందున అచటి పనివాండ్రు కొంత ఆక్షేపము క
లుగలేదుగాన నచట నొకటికొక యంత్రశాలలలో పనిజరుగు
చున్నది. కిక్కిరియ కళాశాలన్న యుర మూరివేయె. 8
మ్యెకట్టిన తోజులలోనూడ జీతమియ్యవలెను. ఆరధాని
నెలపు నియ్యవలెను. జీతము మినహాయించువారు. మధ్యా
హ్నము ఒకగంట విరాంతి యుండవలెనని వామ్యేయరగోర్తి
గవర్నరు గారువచ్చినమాధానము ముచునవలెను మున్నాడు.

Central Asia

Progress of The Bolsheviks.

The Danger in Central Asia.

Strong British Press Comments.

LONDON, January 2.

The papers without distinction devote special attention to the Bolshevik peril to Asia. Major-General Maurice in the "Daily News," sums up the situation as follows:—"The Bolsheviks have completely broken through the barrier in the East, Admiral Kolchak's collapse is complete, General Denikin's position is hardly less precarious. The road to India is open to the Reds." The "Daily News" adds it is a significant fact that the Bolshevik Army is to day reported to have arrived at Bokhara. General Maurice says:—"If we attempt to shut Bolshevik Russia off from the West and are at the same time unable to close the roads to the East, it is obvious we shall be tending to drive her in the very direction in which she can do most damage." Editorially the "Daily News" remarks "the situation presents possibilities wherein there is little temptation to dwell. Most of the peoples of the States east of Russia are Moslems and Bolshevik propaganda is penetrating them at the moment when the inevitable curtailment of the Turkish Empire is offering a priceless opportunity to agitators to rally in the faithful defence of the threatened Khalifate."

The "Star" goes further and remarks:—

"In our view we must decide that the Bolsheviks are the dominant Government in Russia and we had better make peace with them at once before Eastern Europe is finally devastated."

The "Times" also attaches importance to the Bolshevik campaign in Central Asia and believes that the Bolsheviks are anxious to reach the Caspian Sea and obtain oil and petrol. If they are unable to get it at Basmovodsk, they will endeavour to cross the Caspian Sea to Baku. Meantime a strong anti-British propaganda is being conducted in the Moslem States of Central Asia and the League for the Liberation of the East, which is of Bolshevik origin, desires to use Afghanistan and Persia as conduits through which the militant gospel may be carried to India and Teheran. A correspondent of the "Times" says the nucleus of 30,000 troops believed to exist in the Tashkent area. The Bolsheviks hope to increase it to 150,000 in the spring. Rumour credits Enver Pasha's recent visit to Tashkent with this possibility, by no means unlikely. At the same time the southern wing of the Bolshevik troops in Siberia which is apparently operating in the neighbourhood of Lake Balkash, is probably small, and their goal is the gold mines at Altai. The "Times" adds: "Beyond question considerable Afghan forces may move northward into Persia, but the only interest the Afghans and the Bolsheviks have in common is loot, whereof there is more in India than in mid Asia."

Mr. Babu Bepin Chandra Pal's eulogy of Bolshevism, Calcutta, is hardly timely, though it is difficult to treat it seriously when there are silly utterances on the same theme in Britain. There is a good deal of adverse criticism of the arrangement to permit the Japanese to maintain order east of Irkutsk. There is reason to believe they have a secret agreement with Admiral Kolchak and will practically dominate Eastern Siberia, while eventually as a recompense for their expended blood and treasure they are expected to demand commercial advantages. This is always the Japanese system. In Shanghai, Japan's treatment of the trading interests of the other Allies is causing considerable resentment. British merchants are approaching the Foreign Office on the subject. It is thus obvious that in 1920 the centre of world interest will be shifted to the Mid and Far East. It is very doubtful, however, if Mr. Lloyd George, even if he desired, would dare to recognize the Bolshevik Government since the vast majority of the British people are uncompromisingly hostile:—"Madras Times."

General

Aviation.

LONDON, January 4.

A French aeroplane for Saigon left yesterday for Athens.

Danish Steamer Mined.

London, January 3.

GUTHENBURG.—The Danish steamer "Jem land" has been mined north of Jutland. Five persons were killed.

ASSOCIATED PRESS.

The Bombay Mill Strike.

Millowners' Decision.

BOMBAY, January 6.

An emergency meeting of the Bombay Millowners' Association has decided to give their committee powers to deal with the situation created by strike in any manner they may think best to solve the present difficulty.

Bands of strikers looted a sweetmeat shop, also two grain shops before they were dispersed by the police. As a consequence some shops in the district were closed yesterday. Otherwise, the strikers have not been disorderly.

A Marathi leaflet was distributed in the mill districts yesterday signed by two men styling themselves Joint Secretaries of the Millbands Association, Bombay. The leaflet says that the mill operatives demand first 85 per cent grain compensation, instead of the present 35 per cent; second, the working hours to be ten instead of twelve; third, bonus within ten days of resuming work; fourth, monthly wages to be paid on the 15th of every month; fifth, if these demands are approved notices to be posted in the mills.

The "Bombay Chronicle" says that this association has been formed since the strike began. Membership now numbers about 8,000.

The Assistant Traffic Superintendent, wires from Pakala, (M. S. M. Ry.) on the 6th instant-Breach restored at 4-30 hours yesterday.

Indian Telegrams.

[ASSOCIATED PRESS]

Calcutta

Calcutta University

Convocation.

Viceroy's Speech.

Forecast of New Legislation.

CALCUTTA, January 5.

(Continued from Monday issue.)

H. E. the Viceroy presided over the second day convocation of the Calcutta University held to-day. There were Mr P. H. D., 162 M.D., 165 B.A., 20 B.T., 116 B.Ls., 71 M.Fs., and 2 F.Es.

The Viceroy addressing the Convocation referred at great length to the University Commission report.

For, once the principles embodied in this important proposal are accepted the working out of the details must rest with the Local Government, whether that be the Government of Bengal or whether it be the Governments of other provinces which consider the scheme suitable for adoption within their jurisdiction. Hence we have not attempted to formulate these proposals in anything approaching a bill and indeed it seems questionable whether any special legislation will be required. I return for one moment to the question of the report itself. I have touched merely on the main points with which we have to deal at once in order to create the machinery for the carrying out of the more strictly academic recommendations of the report. Those recommendations form a most valuable part of it, which it will be for the good created by the legislation to consider. In the matter of such recommendations the report is a mine of wealth. I believe that it is destined to take an honoured place among the educational classics of the world. I believe that its proposals when carried into effect will exercise a very beneficial influence upon higher education in this province and elsewhere where they may be adopted. I do not mean that it will be found possible or desirable to follow the report in every minute detail. Here and there administrative considerations may demand a modification. Public opinion may in some respects signify good reasons for a change. But I hope to see the main proposals of the report substantially carried out and would ask the hearty co-operation of you all in making these proposals a success. We shall have to pursue a policy of give and take. There will have to be a certain amount of self-negation by all the parties concerned. But we should remember that we are all working for a common cause and that one of the greatest causes which can influence humanity. I believe that there is in Bengal at present a very keen desire for genuine improvement in educational methods, and I am persuaded that I shall not look in vain for wholehearted assistance and co-operation in this matter. Your University has recently received a magnificent donation from one of its most distinguished representatives, I refer to Sir Rash Behari Ghose. Words fail me to express in adequate terms the admiration I feel for the generosity and public spirit which has animated Sir Rash Behari's action. It should be an inspiration to us all. There are few of us, even though we may have followed the profession of law, who are in a financial position to follow his example. But we are all capable of imitating his public spirit and of contributing our mite through public service to the cause of our university. I would then urge upon all who are called to any office or administration to use their best endeavour to further the cause of university reforms. Sir Michael Sadler and his eminent colleagues have in the main unanimously pointed out to us the way. Let us all see, whether we cannot walk in it. We all of us have one aim in common, the furtherance of the good of our university and no other. Surely, we must hesitate before we decline to follow the path which the Commission has indicated. The eyes of the educational world are upon you. The report is now the property of the world and the world will pass its judgment upon your decision. I look forward with confidence to you. There is one more matter to which I should like to make a brief allusion, and that is the formation of your university corps. No one who has been present at the past two convocations can but have been impressed by the smart appearance of the guard of honour and the outward and visible effect of their training. But I am glad to hear that it is not only in these outward matters that the corps has had a marked effect upon its members. The members of the corps have shown themselves to be not only smart in their outward appearance but to have been no whit behind their fellows in their intellectual achievements. I can only attribute this to the excellent effect which the physical exercises demanded by drill has upon them. The old Latin tag "Mens Sana in Corpore Sani" is always true and if a man takes care of his body it must follow as the night the day that the healthiness of his physical frame will react upon his mind. I have always felt the very deepest interest in the prosperity of your university corps each year that I have been here. I have taken consultation with those who are interested in it as to its welfare and its progress and each year I have been able to do something to improve the conditions under which it exists. I am convinced that we have in the university corps a body of which not only the University will be proud but which will itself have a most valuable influence upon the life of the University. You may depend upon it that I will not relax my interest in its welfare and that I will do everything in my power to foster it and to make it a success. We are now on the threshold of great changes. I look to those who come out from your university having reaped the benefits which a university can give to take a great part in the social, the political and the industrial development of this country. I have said it before but I will say it once again. Through the industrial development which is now beginning I look forward to finding fresh avenues for the employment of your graduates. But let me impress this upon them with all the earnestness in my power theory divorced from workshop practice can never make masters of industry. Masters of industry must have gone through the mill. They must be acquainted with all the detail of the manual work which goes to make

an industry. They must be ready to commence bottom. Otherwise it is impossible that the control and guide those whom they And looking at the problem from the other side, impress upon the employers the advantage of having in their service of good general education. One most marked feature of commercial and industrial development in England at the present moment is to which the great firms are putting universal. They are aware of the value of a sound education, they are enlisting in their service men of a distinction. I look forward to this happening here, do not mistake me the mere possession of a degree, not in itself quality for such employment. And you misunderstand the meaning of university training. It may be a positive disadvantage. A degree is no more than that you have passed through a strictly limited tests, and if you regard it by itself the certain passport to professional industrial or commercial success, you will find yourselves grievously taken. But the fact that you have gone through the intellectual training of a university, career should give you an inestimable advantage over those who have not had a similar training. Your effort however must not be relaxed. You will have to go to school again in your new surroundings, beginning from the lowest form, but with this great encouraging fact help you that your university training has given you a agility and nimbleness of mind which will go far to enable you to outdistance your rivals in the race for promotion. For the rest it must depend upon yourself. I think that it has been a happy coincidence that the great commissioners on industrial development and on University reform should have reported together, and if we can only carry through the recommendations of these two great commissions we may hope that there is a bright future opening out to the graduates of this university in the industrial development of their country.

The Message.

The message, which I leave you is one of high encouragement of faith in the benefit which the changed conditions will confer upon you, of exhortation to equip yourselves manfully for the new era which is dawning. The spell of old tradition influences us all and tradition a valuable asset in educational institutions. But the present is a time of worldwide readjustment of the old order of things. Among the problems which the last years have brought into prominence none is more important, none has been more copiously discussed than that of education. We have come to one of those points in the world's history when a great cataclysm, in the case the great war, suddenly launches out the water, which have long been heaped up into a more rapid current and events and developments which normally would have been spread over many years succeed one another in a startlingly short space of time. Here the surges of change are all of the happier for you. Do not be slow to observe them. In England as you know, great alterations are being made in the educational system to meet new requirements. Let us not be behind hand here. The youth of Bengal require that training which will enable them to seize the advantage which now offer. It is fortunate that just at this moment we have been able to obtain from the Commission wise counsel and courageous guidance. Where the way was dark and doubtful it is now illumined for us. I believe if we follow courageously where our guides have beckoned us this university will win the prize of its high calling.

Vice-Chancellor's Speech.

The Vice-Chancellor also in his speech referred at length to the report of the University Commission the recent development in University teaching. He dealt with the scheme framed by the Commission senate on agricultural, technological and commercial education and submitted by the senate to the Government of India. He said the situation demands round simultaneous movement in all levels and in all directions, agricultural industrial and commercial, and the snapping of a single link in the chain economic reform will bring the whole system to the ground. Regarding higher technological education in Bengal he said: There were hopeful signs of awakening and activity in sphere of industrial education. In course of time will come industrial schools and trade schools in addition to the textile and weaving schools and they may even develop into a polytechnic in the capital city. In conclusion he said: The best resource of a country is the capacity of its people and the best way of developing its resources is the development of that capacity and the best place for development of that capacity is the university.

Delhi

Indian Educational Service.

Features of Reorganisation.

New Scales of Payment.

DELHI, January 6.

A "communiqué" issued by the Government of India Education Department, on the 6th January, 1920 says:—"The orders of the Secretary of State on the proposed Indian Public Service Commission in regard to the Educational Service have now been received. The features of the reorganisation are, first, that it will be the same for all members of the service of race, the place of recruitment etc.; will be a system of overseas allowance domicile and second, that while the post which a new recruit enters will be fixed, the scale will be applied to extra of the service as an ordinary civil years of service. The overseas allowance are intended not to establish any differentiation in favour of Europeans but to secure some measure of equality of emoluments by relieving European officers of the extent of the disabilities to which they are subjected which are not experienced by officers serving in their own country. But the rate of remuneration will be the same in the case of Directors of Public Instruction whatever their domicile. As regards age, the normal starting point will be taken as 25 years and a recruit appointed hereafter below that age will receive the minimum pay prescribed for recruits of 25 years of age until he attains that age and for one year after. Senior will reckon from the date of taking up an appointing qualifications on exceptional terms for special posts, time scale will be Rs. 400 rising by annual increments of Rs. 50 up to Rs. 1250 with two pauses, one at the 30th year and the other at the 39th year of

maximum will be reached at the age of forty four. As stated above, this scale will be applied to existing members of the service, as an ordinary time scale by service, any officers now drawing higher pay for years of service would warrant will retain advantage. There will be two selection grades. These will provide for 15 per cent of the cadre on a scale of Rs. 1,250 rising by annual increments of Rs. 50 to Rs. 1,500. The other will provide for 5 per cent, of the cadre on a scale of Rs. 1,550, rising by annual increments of Rs. 100 to Rs. 1,950. A member of the Indian Educational Service, who is the Principal of a school, will receive an allowance of Rs. 150 monthly. One Principal in each province will at the discretion of the Local Government, receive an allowance of Rs. 250 a month. These allowances will be classed as special allowances.

Overseas Allowances.

The overseas allowance will be as shown in the following table:—

The amount per annum in rupees and paise in the case of new recruits; in the case of existing members Rs. 150 up to the age of 30, during the first five years of service; Rs. 200, from 30 up to the age of 33 during the sixth to eighth years of service inclusive; Rs. 250 thereafter. The pay of Directors of Public Instruction will be in Madras, Bombay and Bengal Rs. 2,500 rising by annual increments of Rs. 100 to Rs. 3,000. In the United Provinces, the Punjab, Burma and Bihar and Orissa Rs. 2,250 rising by Rs. 100 to Rs. 2,750. In the Central Provinces Rs. 2,000, rising by Rs. 100 to Rs. 2,500. In Assam Rs. 1,500 rising by Rs. 100 to Rs. 2,000 and in the North-West Frontier Provinces Rs. 1,500; but in the case of the two last named provinces the Directors, if in a selection grade, will receive grade pay with overseas allowance plus a local allowance of Rs. 250 in the case of Assam and Rs. 150 in the case of the North Frontier Province, provided, however, that if the salary thus arrived at falls short of the amounts specified above the officer will draw not less than those amounts. The Government of India had proposed that for the future the proportion of Indians who can suitably be included in the Indian Educational Service is 50 per cent, this being regarded as the average for India as a whole and variations being permitted in different provinces and that a similar proportion should regulate the annual recruitment, Burma, being at present excluded from the calculation. The Secretary of State has recognised this recommendation as marked advance on the proposals of the Public Services Commission and sanctions it as the standard to be worked up to for India as a whole as qualified candidates become available, but with this reservation that the European and Indian element should be maintained in the administrative, collegiate and special branches of the service and that in all provinces it is most important that there should be a certain number of European headmasters of schools. The recommendation is also accepted, but with certain qualifications, that where Indians not possessed of European degrees are recruited to the Indian Educational Service a recruit may in special circumstances be sent at State expense to England to complete his training. Other matters such as the system of training and recruitment are dealt with. These orders refer to men in the Indian Educational Service. The conditions of service for women as well as certain minor points will form the subject of subsequent orders. The new time scale comes into effect on December 1st 1919.

Sindh

Education in Sind.

Sir George Lloyd's Views.

KARACHI, January 6.

On his visit to the Sind College said that he was sorry to say that education in Sind had been somewhat neglected in the past and they had to make up for lost time. Education was one of the points of policy to which his Government was determined to pay attention in the next few years and he was going to use the next few days in trying to see what were the best lines of development for this college. He thought they would all agree that they turned out excellent students from the College. It was somewhat to be deplored that a great many people chose to ignore educational facilities of Sind to go to Bombay University when they could get as good an education in Sind. He could not see what advantage was to be found in going to Bombay which was already overcrowded and where the cost of living was exceedingly high when they had a college in Sind which gave first rate education. He recognised the difficulties under which this college was carried on. They were going to try and remove those difficulties in order that all might desire to go to the Sind College instead of going to other institutions. It was evident that more accommodation was needed, but whether this was to be found on the same site or a move should be made to another site was a point which, with the help of the Commissioner, he was going to try and decide in the next few days. He was glad to note that they were paying some consideration to technical education. In that they were in advance of many other provinces. In this matter they were following the lead in any case it was essential for the future of institutions there should be facilities for education of all kinds. They had established a reputation for progress, for loyalty and for education. These were three good qualities. Country and throne and to gather ideas and spirit were two great principles on which education could be built up.

New Pier for Karachi.

Lady Lloyd's Happy Speech.

KARACHI, January 6.

At the ceremony of laying the foundation stone of the Lady Lloyd Pier at Clifton Beach, Lady Lloyd made a happy speech. The new pier is being constructed at a cost of about 3 lakhs as a gift to Karachi of Mr. Jagat Narayan, C. B. E. and leads from the handsome pier which bears his name to the water side. Before laying the stone Her Excellency said:—As Mr. Kothari stated it was shortly after our arrival in India that I came to Clifton to perform the ceremony of laying the foundation stone of the pier which bears his name.

The year which has passed since, then has witnessed the completion of a spacious and decorative promenade on which we find ourselves this afternoon and in respect of which we must warmly congratulate both Mr. Kothari and Karachi Municipality. In asking me to carry their wish a step further and to lay the foundation stone of the pier which it is his intention to present to Clifton, Mr. Kothari is giving me an unusual treat. The opening of institutions and the laying of foundation stones are among the privileges which fall to my lot in this Presidency but such functions are generally connected with buildings of a strictly utilitarian nature and until to-day I have never been asked to preside at the inauguration of a structure of any description which is designed only to minister to the pleasure of those who use it and this particular privilege is one that I value very highly indeed. I think it is only comparatively lately that public benefactors of to-day have rediscovered the truth that was very well known to the joy-loving spirits of our forefathers namely that the need for enjoyment is as deep seated and as vital to the average human nature as the need for food to the hungry, for medicine to the sick, for education to the ignorant, and that if you wish to have a contented well developed community you must keep them amused as well as fed, doctored and instructed. When I was a child I was often told by my elders and betters "Be good and you will be happy," but in the later life I have frequently found that it is possible to get almost as near to truth by reversing the precept and saying "Be happy and you will be good." It is because he recognises that one of the best things he can do for his fellow-citizens is to try and help them to enjoy themselves that Mr. Kothari is making the very generous gift which will add greatly to the amenities and beauty of sea front and to the convenience and enjoyment of holiday makers. I may add that the Municipality are once again showing their keen and practical interest in public welfare by undertaking to carry out the work of construction free of all charges beyond the actual out of pocket expenses of building. I am proud to lay this foundation stone to-day and I like to think that on it will be built not only the material structure of Mr. Howra's very handsome design but also the less tangible fabric of many pleasant and health giving hours to be spent here in the future by people from all over Sind, perhaps all over India, who will come to Clifton to learn what a beautiful west coast watering place can be like. I am prouder still that my name is to be associated with the pier and I should be the proudest of all if I could think that some day the children of Karachi, whom I shall never meet, will ask their parents who was Lady Lloyd and that they will answer, someone who took a great interest in Sind, who thought Clifton a very beautiful place and who wanted people to be happy there.

To-day Her Excellency opened the new children's ward at the Lady Dufferin Hospital. This evening Sir George Lloyd will lay the foundation stone of the elaborate and comprehensive new public offices, courts etc. on the former artillery maidan.

Bombay

Allies and Turkey.

Central Khilafat Committee's Views, Message to Mr. Montagu.

BOMBAY, January 6.

The President, Central Khilafat Committee of India cabled to Mr. Montagu asking him to attend the Peace Conference and once again lay before it the Muslim point of view regarding the settlement of Turkey, pointing out that Indian Moslems expect that the principle of nationality conceded to other belligerents be strictly observed in the case of Turkey and also allow her to retain Constantinople, Adrianople and Smyrna. The Sultan must remain the custodian of the holy places of Islam unfettered by any Christian influence. It adds that Indian Moslems overwhelmed by grief and anxiety, will ever remain grateful if once again he advocates their just cause.

Disorder Enquiry Committee.

(SPECIAL SERVICE.)

(From our own correspondent.)

Police and Military Evidence.

AHMEDABAD, January 6.

Compared to the evidence one listened to-day after that at Lahore, the story that is being elicited by the Hunter Committee at Ahmedabad is distinctly dull, if not boring. It being the opening day there was some liveliness in the proceedings yesterday, but things became monotonous to-day excepting for the occasional food for laughter provided by some of the witnesses. To-day evidence may be divided into two distinct parts, one being the police evidence detailing at length the story already told by Mr. Chatfield, the District Magistrate yesterday and other evidence by Military officers in charge of pickets which had to fire on the mobs during the trouble. Sub Inspector, Kotawala of the Ahmedabad Police, who was the first witness to give evidence to-day is one of the smartest of Indian Police officers, who have appeared before the Hunter Committee in the course of their enquiry. He detailed at length the various happenings connected with the disturbances and declared that the situation was one which could not have been met without substantial military aid. The examination of this witness by Pundit Jagat Narayan, who by the way is not taking up even one quarter of the time he used to spend with each witness at Lahore, was somewhat amusing. As a result of a series of questions put by the Pundit, witness admitted that the majority of the educated classes were not concerned in the riots. Dealing with the statement that respectable people supplied food to the rioters, Pundit Jagat Narayan asked witness to suppose that if he [Pundit] was at the head of a mob, would he not have made arrangements for food supply. The police officer exclaimed in reply, amidst a loud outburst of laughter, "You at the head of a mob."

Mr. Jivanlal Desai, Counsel, appearing on behalf of the Gujarat Sabha was at considerable pains with this witness with a view to showing that educated people had nothing to do with riots, but on the contrary helped in putting down the riots.

Mr. Boyd, Superintendent of Police, practically corroborated his Sub-Inspector. Then followed a dull hour with military witnesses. The last of whom Mr. Fitz Patrick, Canton-

ment Magistrate, Ahmedabad, enlivened the proceedings and made people in the committee room repeatedly roar with laughter. He had a Frank Johnsonian way about him in giving evidence and his description of what he called "Satyagraha uniform" and in general his description of events were amusing.

Evidence of Mr. J. A. Guider.

AHMEDABAD January 7.

The Disorders Enquiry Committee continued their enquiry into the Ahmedabad disturbances to-day, Mr. J. A. Guider, Deputy Inspector-General C. I. D., was the first witness.

Questioned by Lord Hunter, witness said that on the 14th April he received telegraphic orders from the Inspector General to proceed to Ahmedabad and take charge of investigations. Arriving on the following morning he proceeded with his enquiry and organised a special staff. It was not an easy matter to get information. People were unwilling and afraid to give information and there was also the natural reluctance on the part of the people to appear as witnesses. The difficulties were, however, gradually overcome. As soon as there was 'prima facie' evidence, arrests were ordered. A large number of mill hands got frightened and absconded. This naturally affected the mills. Consequently, he arranged a meeting with the millowners and explained to them that no wholesale arrests were in contemplation. The association thereupon published a sort of reassuring notice. Witness arrested 357 people in all in Ahmedabad area. Of these 140 were released without trial as evidence against them was considered insufficient. Of the rest who were tried, 106 were convicted and 11 were discharged by the tribunal. There was one death sentence, which was subsequently commuted to transportation by the Government. There were also 20 cases of forfeiture of property, one of transportation for fourteen years and a number of sentences of imprisonment varying from 14 years to 13 months. In the Kaira district where investigations were carried on by the local officers under witness's supervision, 123 people were arrested. Of these 82 were sent up for trial, the rest being released for want of evidence. Out of those charged before the tribunal from Kaira, 17 were convicted and 65 were discharged. There were two sentences of transportation and the rest of the sentences varied from ten years to one and half month's imprisonment.

In reply to Mr. Justice Rankin, witness said that apart from anything done under the Royal Proclamation the sentences imposed by the tribunals were effective and were not interfered with barring the death sentence commuted in the ordinary way to transportation for life. The charges framed against the accused persons were, among others, waging war, conspiracy to wage war, mischief by fire, murder, rioting and house-breaking. There were 120 cases under Sections 121 and 121(A) (waging war). There was no case under Section 124 (sedition). As regards the 140 persons released without trial in Ahmedabad area some were released in a short time and some were in custody for weeks and months. The arrests began to be made on the 17th or 18th April and trials began early in June. The period, during which men who were ultimately released without trial were in custody, varied. There were a number of cases of people committed for trial but the charges against them were ultimately abandoned. This happened when witnesses changed their statements or disappeared. All cases arising out of riots were tried by the special tribunal, excepting the police constable murder case which was tried in the sessions, it being discovered that formal sanction, required under the Defence of India Act for the trial of accused persons before the tribunal, had not been obtained. Once tribunals were set up, accused persons in custody came under the tribunals jurisdiction. Before that, applications for bail used to be made before the Magistrates but none were granted.

Questioned by Sir Chimanlal Setalvad, witness said that on arrival in Ahmedabad, he tried to ascertain if there was any organisation or conspiracy behind the disturbance. He was unable to obtain any evidence. He was apprised of the statement of Mr. Gandhi that trouble was prearranged and educated people were behind it. He interviewed Mr. Gandhi in this connection but Mr. Gandhi was not disposed to disclose any names. He said that he knew the names of some persons who had organised the trouble, but he would not give them. Witness made independent investigations but had not found any evidence to substantiate Mr. Gandhi's suggestion. He had made no report to higher authorities about the result of his investigations but had made a report giving the result of his interview with Mr. Gandhi.

Questioned by Mr. Kemp, Government Advocate, witness said that he attempted to get information and assistance in tracing offenders from the members of Mr. Gandhi's Ashram. After referring to Mr. Gandhi, who was in Bombay, they refused saying that as Satyagrahis they could not give information in this matter. Mr. Gandhi himself telegraphed to witness from Bombay in connection with this. Continuing witness said that when cases were withdrawn, steps were taken to move the tribunal soon. In all doubtful cases he had witnesses up again before him to be questioned.

Questioned by Mr. Jivanlal Desai, witness said that arrests were made both by the local police and his own staff. In addition to the 357 arrests made, a number of other people were brought up before the police for inquiries. But they could not be described as arrests. Possibly some four or five hundred people were brought up in that way. Asked if the subordinates police had not made a little business by threats of arrests etc., witness said that he had one or two complaints but they were found untrue on investigation. As regards Viramgaum, he had read in the papers complaints from that place in connection with War Loan, but he had not made any investigations. He had also heard of complaints in connection with recruiting.

Subadar Major Kanaiya, 97th Infantry, who took part in quelling the riots, then gave evidence.

Rau Bahadur Bulakidas (retired) who at the time of the disturbance was Personal Assistant to the Collector was the next witness.

To Lord Hunter he said that on the 11th April while at his house he heard of trouble in other parts of the city and was told that the mob was saying "Let us go to Bulakidas house and kill him." This made him and his family take refuge elsewhere leaving the house in charge of the servants, later on the mob went to his house in search of him and completely looted his property. He had suffered a loss of 70,000 rupees.

World's News.

REUTER'S AGENCYS.

England

British Railway Situation. The Men and Government's Offer.

LONDON, January 3.

Peace in the railway world depends on the happenings of the next few days. The Trade Union leaders are divided as regards the outcome of the task of Mr. Thomas and his associates to persuade the delegates who are meeting in January 7th to accept the Government's offer. They will exert the utmost pressure to secure a favourable verdict, and a last resort will try to get a postponement of the final decision. The delegates will be given every opportunity to discuss details, as the Conference may last these days. The greatest trouble between the Extremists and Moderates is anticipated. In the event of another crisis, the Executive may resort to the ballot although in the National Union of Railwaymen this is not customary. Public opinion is freely expressed that the men will be unwise to reject the offer. Meanwhile the Extremist standpoint is that they won the last strike and they are of opinion that they can win another. Opposition to the offer is based on a general desire to press the original demand, namely that the thirty-three shilling bonus should be made a permanent standard rate on the ground that this has already been conceded to drivers and firemen.

Terms of Government Offer.

LONDON, January 4.

After lengthy negotiations the Government offer to Railwaymen is announced. It provides that the lowest paid workers shall receive 50 shillings a week and a large section of porters shall receive three pounds as against 22 shillings before the war. The new rate will continue until September, when a revision will take place based on the cost of living, but whatever happens wages cannot be brought below hundred per cent over the pre-war figures. There is little doubt that Railwaymen will accept.

Government's Offer to Railwaymen.

LONDON, January 4.

Mr. J. H. Thomas addressing a crowded meeting of Railwaymen in Birmingham to-day said, that Government's offer was not all that was wanted and could not be regarded as a final aim, but in view of the difficulties it was the best settlement possible. It was an honourable settlement and would bring lasting benefit to Railwaymen. There might be anomalies but they could all be rectified later. (Applause.)

Standardisation of Wages.

LONDON, January 4.

Mass meetings of Railwaymen at Northampton, Cardiff and all important centres have passed resolutions rejecting Government's offer for standardisation of wages.

Railwaymen's and Government Offer. Government's Offer Declined.

London, January 5.

NEWCASTLE.—The Carlisle, York and Bow, railwaymen, have joined branches, which have turned down the Government offer. Nevertheless confidence prevails that the Conference of the delegates of National Union of Railwaymen on 7th instant will agree that terms are acceptable, though it is possible that the Extremists may press for another strike to enforce their claims.

Europe and Asia.

Churchill's Analysis of Situation.

LONDON, January 4.

In the course of his speech at Sunderland yesterday, Mr. Churchill stated that the condition of Europe and Asia was desperate. Nobody could tell what would emerge from Russia, but it would be something very menacing to civilization and especially to the British Empire. New forces were springing up in Asia Minor. If Russian Bolshevism and Turkish Mohammedanism joined hands, the situation for Britain would be grave. Admiral Kolchak and General Denikin had protected British interests in the past, but the armies of Kolchak were almost gone and the armies of Denikin were in jeopardy. If they disappeared a serious danger would immediately arise. If Germany collapsed a serious situation would arise in Europe. We would have to be careful not to push Germany too far. The present German Government on the whole had met fairly the conditions of the Allies during the past year. We must prevent a possible combination of Kaiser Militarism and German Bolshevism to destroy the German Republic. We could not get indemnities unless we traded with Germany, as France and America were preparing to do.

Business Enterprise in London. Unprecedented Record.

LONDON, January 6.

Companies registered in London during the past six months have reached an unprecedented total of 5,415 with a capital of 252 millions, of which Textiles and Clothing to present 30 millions, Mines 24 millions, Shipping 22 millions, Banks and Finance 22 millions, Oil 20 millions, Motors 18 millions, Food 14 millions, Insurance 10 and Cinemas 6 millions. Forty-eight Companies have an aggregate capital of ninety millions, as compared with 1913, when only 21 companies had over a million. The average capital in 1913 was 21,000 while in 1919 it was 45,010.

The "City of Calcutta."

LONDON, January 4.

The "City of Calcutta" from Liverpool, with three hundred passengers on board, has not been reported since December 23rd, when she was off Wharf.

The steamer City of Calcutta arrived at Port Said on December 31st.

Sir Horace Plunkett.

Highly Amused at Report of Death.

LONDON, January 3.

The "Times" learns from New York that Sir Horace Plunkett is highly amused at the anxiety of reporters to know if he is dead. The London News Agency, which issued the original statement, explains that the correspondent in giving the day on which Sir Horace Plunkett departed for Battle Creek contracted Wednesday into "Wed" which was misread in New York as "died."

Spenn Valley by-Election Result.

A Labour Victory.

LONDON, January 3.

The following is the result of the by-election in the Spenn Valley Division (Yorkshire, West Riding):—

T. Myers (Labour), 11,962.

Sir John Simon (Liberal), 10,244.

Col. R. C. Fairfax (Coalition Liberal), 8,134.

At the previous election on December 14th, 1918, the result was as follows:—

Rt. Hon'ble Sir T. P. Whitaker (C. Lib.), 10,664.

T. Myers (Labour), 8,508.

Party Views on Result.

LONDON, January 4.

The Spenn Valley election result is generally regarded as a damaging blow for Government in view of the fact that Free Liberals deliberately challenged the Coalition by putting up Sir John Simon, which challenge Mr. Lloyd George accepted, by inducing Col. Fairfax to stand as Coalition Liberal, although the local Liberal Association was solid for Sir Simon. Labour supporters are elated at the result. They did not expect such a victory though they were prepared for a big poll after the recent elections. Mr. Myers declared that the electors had voted in favour of nationalisation of Mines and Capital levy.

Russia

Bolsheviks and Esthonia.

Terms of Armistice.

The Menace to India.

London, January 3.

The "Daily Mail," referring to failures of General Denikin and Kolchak, thinks it unlikely that M. Lenin will march his Bolshevik hordes against the large and well-disciplined Japanese forces in Siberia. Grave danger therefore exists that he will divert his attack and threaten India by arming and inciting to war the predatory tribes in the North-west. It is therefore of paramount importance that the control of the Indian frontier should be in firm hands. There was too much of the old bow and arrow methods in the conduct of the Afghan campaign. The "Daily Mail" urged that one of the best of our young soldiers who knows the possibilities of aircraft and other modern mechanical devices should be placed in charge without delay.

Supreme Council's Decision.

LONDON, January 3.

The Supreme Council has decided on steps for the evacuation of the population of Southern Russia threatened by the Bolshevik invasion.

General Denikin Overthrown.

LONDON, January 3.

A Bolshevik wireless message states that owing to defeats a "coup d'etat" has occurred in General Denikin's headquarters and a new Government has been established with General Romanoffsky replacing General Denikin.

Denikin Government Resigned.

LONDON, December 5.

COPENHAGEN:—A telegram from Kieff states that Denikin Government has resigned owing to a collapse at the front.

France

Allied Powers

London, January 5.

PARIS January 4th The "Echo de Paris" states that the United States Ambassador on 3rd instant requested that the decisions of the Supreme Council should henceforth not be introduced by words. The "Allies and Associated Powers," but merely "Allied Powers." It is understood however that the Ambassador will informally attend the Council.

French Airman to Fly to Saigon.

LONDON, January 3.

PARIS.—A French aeroplane will leave Paris on January 3rd for Saigon via Athens, Antioch, Karachi, Allahabad, Raigton, and Bangkok.

America

Radicals in America.

A Great Round-Up.

LONDON, January 3.

NEW YORK:—The greatest round up of Radicals in the history of the country took place last night when several thousands were arrested in all parts of the country. It is expected that they will be deported in large batches. Some of the arrested are American born, but the majority are foreigners. Numerous Russians figure in the number of arrested.

Total Arrests.

LONDON, January 4.

NEW YORK.—The arrests in the great raid on Extremist total 4,500 of which number over a half will be deported.

All Newspapers' Editorial Staffs Arrested.

LONDON, January 4.

WASHINGTON:—The Editorial staffs of all newspapers have been arrested. Government agents say they have received evidence that Radicals planned to develop recent steel and coal strikes into general strike and ultimately into a Revolution. Communist literature seized in Pittsburgh contains proposals for forcible overthrow of the Government.

Ireland

Sinn Feiners blew Up Police Barracks.

London, January 4.

The Sinn Feiners blew up Police barracks in Cork District last night and fired into another barracks. The occupants of both had a narrow escape. Up to present no arrests have been effected.

Egypt

Affairs in Egypt.

LONDON, January 3.

CAIRO.—The National Envoys are proceeding to Paris immediately to consult Zaghul Pasha regarding Lord Milner's proclamation.

Egyptian Princes Manifesto.

For Complete Independence for Egypt.

London, January 4.

CAIRO.—Six Egyptian Princes have issued a Manifesto associating themselves with the demand for complete independence for Egypt.

Italy

Italian Premier in Paris.

London, January 5.

PARIS 4TH:—The Italian Premier has arrived here, en route for London, to discuss with Mr. Lloyd George Fiume and Adriatic questions.

Siberia

French Press and Siberia.

LONDON, January 3.

PARIS.—The press is giving prominence to the news from Washington that America is giving Japan a free hand in Siberia.

Austria

Coal Situation in Austria.

Increasingly Critical.

London, January 3.

The coal situation in Austria is unprecedentedly critical. All passenger trains have been stopped for the past ten days. There is a likelihood of a total cessation of electric light and tramways in Vienna.

Mexico

Earthquake in Mexico City.

London, January 5.

MEXICO CITY:—Scores of people have been killed by widespread earthquake on 3rd instant and heavy damage was done, particularly in Veracruz Province. Three shocks were felt, one of terrific intensity. Indescribable panic occurred in the Capital the populace fleeing from their homes to churches. The Steeple of San Juan Church fell on crowds of praying refugees. Later accounts report the destruction of entire villages, shock being felt throughout the country. Thirty dead have been counted in village in San Juan Province. At Coscomatepec many houses have been destroyed and similar damage was done at Huasteco. Fifty dead have been counted in Jalapa. Disturbances have caused consternation in large cities.

Punjab

The Amritsar Occurrences.

Brig-Genl. Iggulden's Views.

LONDON, January 3.

Brigadier-General Iggulden, who was in command of the Ambala Brigade in 1914-15, has sent a letter to the "Times" with reference to the occurrences in Amritsar. He describes the long-standing disaffection and expresses the conviction that the most stringent and most drastic action was necessary on the part of the authorities to prevent a vast upheaval which might well have involved thousands of lives, and necessitated a large increase in the British garrison in India.

China

Noxious Drugs in China.

Immense and Increasing Cultivation.

LONDON, January 3.

The "Times" refers to the immense and increasing quantities of noxious drugs being cultivated in China or smuggled by unscrupulous British subjects and Americans, and says that Japan is undoubtedly the principal distributing centre for China. The "Times" refers to the suggestion of competent judges that the Chinese authorities have winked at this extensive cultivation, although they agitated strenuously for the suppression of Indian opium trade to China and dramatically organised bonfires to burn opium and utensils in order to impress Westerners, and points out that many people predicted such a sequel when India was induced to stop the opium trade with China. The "Times" does not endorse this charge of bad faith against the Chinese Government, but prefers one of weakness by the central authorities since the Revolution. The "Times" trusts that all the Powers will pass the requisite legislation to prevent the exportation of noxious drugs to China without delay as prescribed in the Peace Treaty.

విద్యార్థులు గానభూమిలోని జ్యోతి సాంస్కృతిక కేంద్రములను
 పరిశీలిస్తే, కాన నాగార్జునుడు పాదపూజకు సంకల్పించినా సత్య
 మోగింపును, స్త్రీలవలంకారము, పురుషుల కావ్యరసము.

సుందరము ! లాభకరము !! ఉపయోగము !!!

అందమైన 1920 క్యాలండరు

జనవరి నెల 31 వ తారీఖులోపుగ మా మందులను నొకేసారిగ 6 రూ॥లకు కొనువారలకు

ఒక క్యాలండరు ఉచితముగా పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-6-0.

మొత్తముగా కొనువారలకు ధర తగ్గించి యివ్వబడును.

వి. పి. గ కాక ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరకున్నచో మా జవాబుదారి యుండదు.

కొలదిప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడినవి. కావలసినవారు వెంటనే తెప్పించుకొనుట యుక్తము.

తామర తైలము | పండ్లపాడి | మోహనితైలము

డబ్బి 1-కి 0-6-0 | డబ్బి 1-కి 0-2-0 | సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

దగ్గు, శైత్యము, పడిశము, రొమ్ముపడిశము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు, బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యామృతము.

చక్కని డబ్బితో సహా నెల రూ. 0-10-0; డబ్బా 1-కి రూ. 5-12-0. పోస్టుఖర్చులు నేలు.

అమృతాంజనం డి పో, } 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బాంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఇంజనీరింగ్ క్రూడ్ ఆయిల్ ఎంజనులు

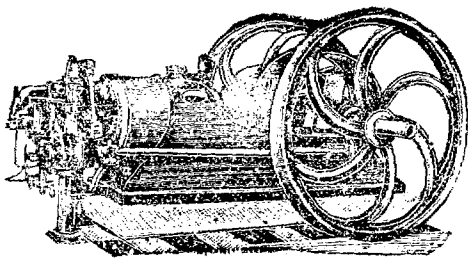
1918

వయం తక్కువ !

సమృద్ధిము అధికము !

ఫలము ఎక్కువ !

(తక్కువ వ్యయమున నడువరించి తయారు చేయబడినవి.)

క్రొండింగు మిల్లులు, ఆయిల్ మిల్లులు, అగ్నిరకముల కంపులు, కలర్ క్రొండింగు మిషనులు, సా బెంచీలు, బేలింగు మెక్సీలు, సిలెండరు నూనెలు, బెల్టింగు, మిల్లుజిప్సోస్ట్రా మొదలగు ఇతర అగ్నిరకముల మిషనులు మావద్ద తయారుగా యివ్వబడినవి.

P. G. Masker & Co.,
Engineers & Contractors,
Appollo Street, Fort, Bombay.

రంగుల చిత్ర పటము

ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0.

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము,
పోస్టు బాక్సు 212 మదరాసు.

ఆంధ్రోద్యమము.

మొదటి యై దాంద్ర మహాజనసభలయందలి సభాసన సమూహ్యముల, సభాభ్యుత్థుల, యువసభాసములు, వారి శిక్షణములు, శబ్దా శిక్షణములుగలవు.

నెల రూ. 1-8-0. పోస్టులేజులు
ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము, 7, కంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

మిక్కిలి ప్రశస్తిమైన పరిమళద్రవ్యము ఓటో దిల్ల హారు (పిస్టర్)

పరిమళద్రవ్యముల కన్నీటికి సిది రాజు

ఇండియా-బెంగాలులో జరిగిన అన్ని ప్రదర్శనములందును చాలా పతకములు ప్రకంసా కీర్తనలు నియ్యబడినవి.

దీనిలో సారాయి శుభంధ మేమియును లేదు గాన ఆచార పరమధర్మమునాడ దీనిని నిరభ్యంతరముగ నుపయోగింపవచ్చును. తమ విధములగు పుష్పముల నువాసన దీనియందు గలదు. ఒకటిరెండు చుక్కలు లేబురుమూమిద చేసిన చాలును. అప్పుడే కోసితెచ్చిన పుష్పములను వ్యాపించు పరిమళమువంటి పరిమళ మనమితముగ వ్యాపించుచుండును. దీని నువాసన నిలచునంత కాలము మిక్కిలి పరిమళద్రవ్యముగ నుండును. పెద్దనైజా (అరబిక్కు) రు 2-0-0 మధ్యనైజా రు 0-12-0 చిన్ననైజా రు 0-8-0 వి.పి. చార్జి రు 0-5-0. మిథులముందు దొరకనిచో క్రింది పోల్ ఏజంట్లకు వ్రాయును.

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,
(D 126 W 100) 155 జామ్యునువీధు, బాంబాయి.

నర్వవృద్ధిక విషనంజీవిని.

(విజ్ఞప్తి (శ్రీమంతుని)) 586
చి.భిమభో శయ్యవారు సంతోషముతో పోవుదురు.
గుణములేదని రుజువుచేయువారలకు రూ. 100 ఇవ్వం.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు చుండు నలసిన ముఖ్యమధున. ఆంధ్ర నివాసాని, జీవితశైల్యులకే పోక ధనాంశుడియై డి. ఎన్ని దినములు జీవించినను మందు గుణము మారుదు. తెలుగుకు మాత్రమే కాక ఎంగ్ల, బెంగాలీ, పాము, జట్టి మొదలగు వివిధజాతుల వాసులకు నుకరదౌ గించును. నెల పాకెట్ 1-కి 0-8-0 పోస్టులే 0-8-0. 1-డబ్బా పాకెట్ నెల రూ. 5-0-0. పోస్టులేజులు.
పి.పూరి 2 పోస్టులేజుల తప్పించుకొనువారికి పోస్టులేజు ఇవ్వం కర్రలకు 100! 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును.
విదేశాదు:— ధ న ల క్షి కం పె ని, 1.6 కెంక శ్రీమంతుని వీధి, సావంత్ పోస్టు, మదరాసు.

విజ్ఞప్తి నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనాషణి సారసపరిల్లా

అపరిమిత రక్తములను జనించు జాడ్యములకు కీరమువంటి మందు. కడుపులను, మచ్చలను, గండములను శుభ్రము, (పాక నొప్పులను అన్ని విధములనుగల గుణులు నర్వ రోగములకు పోగొట్టును. (28)

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి
రూపాధి సార్వపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము. పాపమైనను మధ్యపచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. కీరమువంటి పాచరశబ్దములను, నులబడ్డ పాను కాల్షులంబంధమును శోమ్యులను పోగొట్టెరక్తమును శుభ్రమును. కీరరాశోగ్యమును గలగ జేయును. 16 రోజుల 38 పండులకు 4 డోస్సు బుడ్డిలో అమృతమును.

పొత్తిలకు.— పి. డి. సావంత్,
144. ఫనసవాడి, నెం 2 బొంబాయి
Proprietor: P. D. SAVANT,
Fanaswadi, No. 144, No. 2. BOMBAY

పాశ్యపు పేంకటాచలపణ్డితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధావధములు.

1. లక్ష్మీవిలాసరసము:—లక్షోపలకుల క్షేగురోగులు ఈ లక్ష్మీవిలాస రసములను నిరోగులైయున్నారు. ఒకే యొక లక్ష్మీవిలాస రసముగల సీసా తమయొద్ద నుండేనని వేగుకు సర్వోత్తమమైన సిద్ధావధము శోగిటి తదని తామే శుభోదముగ బల్కగలరు. దినజ్వరము, మాదక శాలక జ్వరములు, సన్న పోతును మొదలగునవి తప్పక గుణ మగును. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇవ్వం. (594-801)
2. క్రిమినాశతైలం:— వేగుగడ్డలకును, నంబుల నొప్పి పోవుటకును మంచిమందు. సీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇవ్వం.
3. వైశ్యానరాసనం:—దీనిని నేవించినప్పటి నుండియే మూత్రమును కట్టక (కలరా) వాంతిచేర్చి, కీరశేధి, అత్తర్ శేధులు గుణము కాగలరు. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇవ్వం.
4. బాలసుఖోదయము:—బిడ్డలకు బలకాగ; రియ్యని మందు. మందము, నులబడ్డము, అత్తర్ శేధి, కృశీర్యము, కడు పుట్టిచుండుట, అకలితేకుండుట మొదలగునవి గుణమందు బిడ్డలు పుట్టిగలవారగుదురు. సీసా 1-కి 0-12-0 5-కి 1 ఇవ్వం.
5. లోకామహామర కస్తూరిమాత్రము:—బిడ్డలకు తమ న్ను ముడిచినవారికి, బాలింతలకు శత్రువుగుణ కారి. మందము, పడిశము, దగ్గు, అత్తర్ శేధి, కీరవాతం, పార్వవాయువు, మలబద్ధం, జ్వ రం, చలిజ్వరము, దుర్బలము మొదలగు యిం కవశక రోగములకు గుణములే యును.

250 మాత్రము గల సీసా	0-4-0
తపాము కర్పూరో	5-కి 1-8-0
" "	12-కి 2-18-0
" "	25-కి 5-8-0

ప్రతి వైద్యముతోనూడ అనుపానము తెలుగున పంపబడును.
శ్రీ సీతారామచంద్ర వైద్యశాల, మైసూరు.